

ISSN 2353-9569

Edu-wsparcie

czasopismo elektroniczne
Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie

ekslibris

Biblioteka Pedagogiczna
w Ciechanowie

Nr 2/2014

Ciechanów 2014

Redakcja:

Grażyna Brzezińska

Bożena Lewandowska

Monika Biedrzycka-Gładka

e-mail: biuletyn.bpiechanow@gmail.com

tel. 23 672 33 77 w. 25

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W CIECHANOWIE

ul. 17 Stycznia 49

06-400 Ciechanów

tel. 23 672 33 77

www.bpiechanow.edu.pl

bpiechanow@gmail.com

SPIS TREŚCI

ZASADY PUBLIKACJI	1
OD REDAKCJI	2
FELIETONY	
Grażyna Brzezińska <i>Najlepsze miejsce. Gdzie lubimy czytać?</i>	3
Marzena Rybicka <i>Słów kilka o komputerach w bibliotece</i>	5
Z WARSZTATU NAUCZYCIELA	
Michał Kowalski <i>"Gdy życie ogarnia ciemność"- rozmowa o depresji</i>	7
Jolanta Nagiel <i>Lekcje biblioteczne dla maturzystów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie</i>	17
Agnieszka Duczman <i>Wiedza na wagę życia dziecka</i>	20
WARTO WIEDZIEĆ	
Agnieszka Kołodziejka <i>Marketing usług bibliotecznych</i>	22
Monika Biedrzycka-Gładka <i>Emocje w procesie uczenia</i>	27
Bożena Lewandowska <i>Książka w życiu osób niewidomych i tracących wzrok</i>	30
Milena Anna Grudzińska <i>Stres w pracy i wypalenie zawodowe nauczyciela</i>	35
Bożena Lewandowska <i>Relacje bibliotekarzy z użytkownikami</i>	40
Małgorzata Komor <i>Bariery informacyjne</i>	45
RELACJE	
Beata Szczepkowska <i>"Żywe manekiny w księgarni"</i>	48
Barbara Ciarcieńska <i>Rok Czytelnictwa w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Gliniojecku</i>	51
Mirosława Ostrowska <i>XIII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom</i>	55
REGION	
Mirosława Lewandowska-Wołosz <i>Tajemnica ulicy Zamkowej</i>	57

Agnieszka Kołodziejska *Stefan Żeromski i Szulmierz* 64

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Mirosława Ostrowska *Kształcenie uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych*..... 69

Mirosława Ostrowska *Unia Europejska* 74

POZNAJMY SIĘ – Katarzyna Stawicka..... 81

WARTO PRZECZYTAĆ 83

NASI DARCYŃCY 85

WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ 86

NOTY O AUTORACH..... 87

ZASADY PUBLIKACJI

- Czasopismo elektroniczne BP w Ciechanowie jest półrocznikiem, który ukazuje się na przełomie maja/czerwca oraz listopada/ grudnia.
- Materiały do kolejnych numerów można przysyłać najpóźniej na 1 miesiąc przed ukazaniem się czasopisma na adres e-mail: biuletyn.bpciechanow@gmail.com
- Wymagany format dokumentu:
 - czcionka: Times New Roman, 12 pkt,
 - odstęp między wierszami: 1,5 pkt,
 - marginesy normalne: 2,5 cm,
 - objętość: do 5 stron formatu A- 4.
- Zamieszczanie publikacji wiąże się z nieodpłatnym udostępnieniem tekstów w Internecie.
- Za treść publikacji, naruszanie praw autorskich, itp. odpowiedzialność ponoszą autorzy prac.
- Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania korekty w przysłanych tekstach, jednak bez naruszania treści publikacji.
- Do publikacji należy dołączyć informacje o autorze (imię, nazwisko, miejsce pracy, ewentualnie krótka notka biograficzna), adres e-mail. W przypadku chęci otrzymania potwierdzenia zamieszczenia publikacji oraz zaświadczenia o współpracy z biblioteką również adres pocztowy.
- Przysłanie pracy ze swoimi danymi uznaje się za jednoznaczne z podpisaniem zgody na przetwarzanie danych osobowych zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. nr 133 poz. 883 z późn. zm. oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 50 poz. 580).

OD REDAKCJI

W aktualnym numerze znajdują Państwo wywiad z p. Michałem Kowalskim, psychologiem z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie na temat depresji. Polecamy również interesujący artykuł p. Mileny Grudzińskiej, psychologa, pedagoga, doradcy zawodowego w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Warszawie, filia w Ciechanowie „Stres w pracy i wypalenie zawodowe nauczyciela” oraz warsztaty na ten temat, które z myślą o nauczycielach organizuje w dniach 27-28 listopada Wojewódzki Urząd Pracy w Ciechanowie.

Sporo miejsca w numerze poświęciliśmy czytelnictwu. W ramach tegorocznego ogólnopolskiego Roku Czytelnika oraz Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom przybliżamy ofertę Szkoły Podstawowej w Głinojecku oraz Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie. Ponadto piszemy o różnych formach książek dla osób z dysfunkcją wzroku. Rekomendujemy także pozostałe artykuły numeru: refleksje o tym gdzie najbardziej lubimy czytać oraz o obecności komputerów w bibliotece. Oprócz tego stałe rubryki: „Warto wiedzieć”, „Warto przeczytać”, „Region”, „Zestawienia bibliograficzne”.

Tym razem w ramach cyklu „Poznajmy się...” chcemy przybliżyć Państwu sylwetkę Pani Katarzyny Stawickiej, dyrektora niepublicznych placówek oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowej i gimnazjum) w Ciechanowie prowadzonych przez Społeczne Towarzystwo Oświatowe.

Zachęcamy do lektury nowego numeru pisma licząc, że spotka się on z równie dobrym przyjęciem jak poprzedni. Zapraszamy kolejne szkoły i biblioteki do promocji swojej oferty na łamach naszego pisma.

Redakcja

Grażyna Brzezińska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Najlepsze miejsce. Gdzie lubimy czytać ?

Czytanie to czynność egoistyczna, prywatna, wykluczająca kontakt towarzyski. Jeśli książka ma nam sprawić przyjemność, to i miejsce musi sprzyjać relaksowi. Lubię czytać w fotelu. Dodatkowo okładam go poduszkami. Wygodna pozycja i cicha muzyka w tle daje mi pełen komfort i skupienie się na lekturze.

Każdy ma swoje ulubione miejsce do czytania. Wprawdzie wnikliwych badań na ten temat raczej się nie prowadzi, ale spróbuję kilka miejsc przywołać.

Bardzo przyjemne jest czytanie w łóżku. Ma w sobie coś z zakazanego owocu. Zwłaszcza, jeśli udaje się je połączyć z radością jedzenia i picia. Sprzyjającą okolicznością jest choroba, która niesie dodatkowe atuty – nikt nie przeszkadza, nie przerywa, nie każe zająć się czymś innym. Coraz powszechniejszym zjawiskiem jest czytanie w podróży. Książka w pociągu, autobusie, samolocie pozwala oddzielić się od świata zewnętrznego, obcych ludzi, znanych krajobrazów. Jeśli książka ma wartką, wciągającą akcję, znacznie przyspiesza trudy podróżowania.

Ciekawe zjawisko zauważyłam przy rozstrzygnięciu ubiegłorocznego konkursu fotograficznego „Przyłapani na czytaniu”. Większość nadesłanych zdjęć była zrobionych w plenerze: na plaży, ławce w parku, łódce, na dworcu. Kontakt z naturą, beztraska wypoczynku zdecydowanie sprzyjają sięganiu po literaturę. Wprawdzie nie widać na zdjęciach, czy czytelnicy zgłębiają przewodniki turystyczne, czy np. poezję, ale są skupieni na czytaniu i zrelaksowani przez otoczenie.

Wszystkim znane są miejsca przeznaczone do czytania – czytelnie w bibliotekach. Tylko czy ktoś lubi w nich czytać? Moje doświadczenia czytania w bibliotekach sięgają czasów studiów i najlepiej pamiętam to, co mnie rozpraszało w lekturze. W czytelni ogólnej KUL – stukot obcasów każdej przemierzającej się osoby. Wszyscy z zainteresowaniem patrzyli, czy przyszedł ktoś znajomy. W czytelni bibliologicznej UMCS – towarzyska atmosfera i gorące

FELIETONY

dyskusje, gdyż przychodzili tam wyłącznie studenci bibliotekoznawstwa. Nawet obsługującej nas bibliotekarce to nie przeszkadzało.

Bywa, że książki łączą się w pamięci ze zmysłowymi doznaniem. Doświadczyłam tego, czytając książkę Marielli Righini „Cappuccino”. Opisuje ona piątkowe spotkania czterech przyjaciółek w paryskiej kawiarni. Cichym świadkiem tych spotkań jest barista – młody Włoch, który obsługuje panie serwując im kawę. Słuchając ich zwierzeń ozdabia podawaną kawę dedykacjami ze śmietanki, dodaje odpowiednie do nastroju aromaty... W trakcie czytania nie da się nie pić kawy. Sukcesy i porażki bohaterek stają się mało istotne, najważniejszy jest zapach i wygląd świeżo mielonej kawy – tej opisywanej i tej, którą się pije.

Wydaje się, że najlepsze miejsce do czytania stwarza sama potrzeba lektury. Gdy bardzo chcemy lub musimy coś przeczytać, każde miejsce i okoliczności stają się odpowiednie.

Na koniec cytuję : „*ludzie mówią, że życie to jest to, ale ja wolę sobie poczytać*” – Cyncero.

Marzena Rybicka

I Liceum Ogólnokształcące im. Zygmunta Krasińskiego w Ciechanowie

Słów kilka o komputerach w bibliotece

Dzisiaj biblioteka nie może być tylko „wypożyczalnią” książek. Współczesny czytelnik powinien być traktowany jak klient, by wrócił i korzystał dalej z naszej (nie bójmy się tego słowa) usługi. Dlatego mierzenie skuteczności bibliotekarza ilością wypożyczonych książek dawno musiało odejść „do lamusa”.

Stąd, sama biblioteka (jak i ta, w której pracuję) uległa daleko idącym zmianom. Jej infrastruktura została poszerzona m.in. o zespół stanowisk komputerowych dostępnych dla czytelników. Jest to odpowiedź na postęp. Nowe wydania, suplementy, bazy danych – w Internecie znacznie sprawniej można znaleźć interesującą nas pozycję. Wynika to m.in. z charakterystyki samego biznesu wydawniczego. Kolejne wydania pojawiają się szybko, a oszczędniejszym i praktyczniejszym rozwiązaniem jest często wersja e-book. Elektroniczne odpowiedniki książek to tylko jeden z plusów cyfryzacji bibliotek, jednak wolne korzystanie z komputerów przynosi również nowe wyzwania dla bibliotekarzy, które warto zaznaczyć.

Po pierwsze, bezpieczeństwo. Bezpieczeństwo instytucji biblioteki, osób w niej pracujących i czytelników. Przed zapewnieniem nieskrępowanego e-dostępu osobom trzecim, każda biblioteka musi być całkowicie chroniona. Pomoc doświadczonego informatyka jest niezbędna. Konieczna jest znajomość obcobrzmiających środków, tj. antivirus, firewall, czy USB. Stworzenie wewnętrznej sieci, gdzie komputer bibliotekarza ma status administratora i pozwala na zarządzanie resztą stanowisk ułatwia znacznie pracę.

Po drugie, już na początku świadczenia e-usług, musimy określić ich zakres. Projektując plan naszej pracy, sami musimy wiedzieć, czy korzystne będzie ograniczenie dostępu jedynie do przeglądania zasobów i baz danych, czy wręcz przeciwnie, bo może warto zapewnić znacznie więcej? Czytelnicy docenią możliwość użycia programów edycji tekstów, grafiki, czy filmów. Warto pomyśleć o opcji drukowania i skanowania dokumentów. Obecność urządzeń combo – drukarka + skaner + xero – jest wyjątkowo cenione przez czytelników. Wreszcie jak daleko pozwolimy korzystającym surfować po Internecie? Oczywiście na temat korzystania

FELIETONY

z Internetu w bibliotece można by było napisać krótki podręcznik. Ja spróbuję podkreślić tylko palące kwestie. Co najważniejsze, współpracujący z nami informatyk musi ograniczyć dostęp do treści niepożądanych. Komputer w bibliotece służy do pracy, nie do zabawy. Dodatkowo, musimy zapobiegać nieautoryzowanemu podłączaniu urządzeń zewnętrznych do komputerów (tj. telefonów, dysków, pendrive'ów). Niesie to za sobą niebezpieczeństwo pojawienia się w naszej sieci zainfekowanych wirusów. Ciekawym zabiegiem jest przygotowanie regulaminu. Taka swoista polityka korzystania z komputerów bibliotecznych musi regulować zachowania, których wymagamy od czytelników (m.in. czas użytkowania, ilość osób przy jednym stanowisku). Zasady kultury w Internecie określa się mianem „netykiety”. Krótko mówiąc - warto by nasz regulamin odzwierciedlał oczekiwany w naszej bibliotece *savoir-vivre*.

Komputer w bibliotece to znak naszych czasów. Znak otwartego podejścia do czytelnika, poszerzania dostępnych usług i postępu. Z własnego doświadczenia wiem, że dobre pomysły potrafią ożywić bibliotekę. Choć komputery to standard, wysoka kultura związana z ich wykorzystywaniem nie jest jeszcze dla wszystkich oczywista. Polecam poświęcić czas i wysiłek na usprawnienie już istniejącej u nas infrastruktury stanowisk komputerowych. Zmiany na tym polu procentują już następnego dnia.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Michał Kowalski
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie

„Gdy życie ogarnia ciemność” – rozmowa o depresji

Depresja jest jednym z wielu zagadnień, które od lat cieszą się dużym zainteresowaniem naszych użytkowników. Uznałyśmy, że skoro tak wiele osób ma pytania dotyczące depresji, to zrobimy z niej temat naszego kolejnego artykułu do czasopisma „Edu-Wsparcie”. Tym razem zaprosiłyśmy do współpracy Michała Kowalskiego - psychologa z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie. W trakcie rozmowy zadałyśmy pytania, które ciekawiły nas same, ale również takie, które wielokrotnie pojawiały się w trakcie rozmów z czytelnikami poszukującymi literatury na temat depresji. Poniżej prezentujemy zapis naszej rozmowy.

Czym zajmuje się psycholog/psychoterapeuta a czym psychiatra?

Psycholog/psychoterapeuta zazwyczaj poradnictwem, diagnozą psychologiczną oraz psychoterapią a psychiatra farmakoterapią.

Co Twoim zdaniem jest ważne w pracy psychologa?

Dobrze rozwinięta empatia, obiektywizm, umiejętność rozpoznawania oraz nazywania stanów emocjonalnych oraz potrzeb drugiej osoby, ciekawość ludzi, łatwość nawiązania kontaktu i wzbudzania zaufania, szczerłość i akceptacja.

Czy psycholog może zaszkodzić?

Może, lecz całe szczęście zdarza się to rzadko. Myślę, że zawsze należy zachować zdrowy rozsądek nie ważne u jakiego specjalisty jesteśmy.

Dyrektywnie czy niedyrektywnie?

Sposób tzw. „prowadzenia” pacjenta zależy od nurtu psychoterapii oraz od indywidualnych zasobów pacjenta. Jestem zdania, że zawsze powinno dobierać się optymalny model pomocy

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

dobrane do każdego indywidualnie. Zwiększa to prawdopodobieństwo sukcesu.

Co jest lepsze? Zajęcia indywidualne czy grupowe?

To również zależy od indywidualnych potrzeb pacjenta. Nie ma złotego środka, każdy człowiek jest inny, i to pod niego należy dobrać metodę i charakter pracy najczęściej zalecany w diagnozie.

Co to jest depresja?

Myszę, że przed podaniem definicji należałoby zwrócić uwagę na objętość tych zaburzeń. Istnieje wiele klasyfikacji oraz typów depresji, więc by dokładnie poznać to zjawisko należałoby zagłębić się w szczegóły. Uważam jednak, że dla celów tego wywiadu można by powiedzieć, że zaburzenia depresyjne określa się jako pewien stan chorobowy charakteryzujący się zaburzeniami nastroju oraz emocji. Niezależnie od samej definicji zazwyczaj ważniejsze jest zarówno dla pacjentów jak i psychologa stwierdzenie czy mamy do czynienia z depresją, czy nie.

Kiedy możemy mówić o depresji?

By mówić o depresji, bądź nie, zwraca się uwagę na tzw. kryteria diagnostyczne. Jeżeli zatem mówimy o występowaniu tzw. epizodu dużej depresji to idąc za DSM-IV należałoby stwierdzić co najmniej pięć z wymienianych tam objawów utrzymujących się przez okres minimum 2 tygodni, przy czym jednym z objawów musi być nastrój depresyjny lub zanik odczuwania przyjemności. Wymieniane objawy to występujące min: zmęczenie lub brak energii, bezsenna lub nadmierna senność, poczucie braku własnej wartości lub nadmierne czy nieadekwatne poczucie winy.

Jak powstaje depresja?

Nie ma jednoznacznego i jedyne źródła depresji. Na powstanie zaburzeń depresyjnych ma wpływ wiele czynników mogących występować razem lub oddzielnie, takich jak np. dziedziczenie, urazy emocjonalne, doświadczanie przewlekłego stresu, zaburzony obraz siebie.

Jak to jest chorować na depresję?

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Jest wiele aspektów, na których można by się tutaj skupić. Wśród pacjentów, z którymi się spotkałem zauważam pewne podobieństwa w sposobie myślenia oraz oceny siebie i otoczenia.

Osoby w depresji podobnie myślą?

Myślę, że tak. Przypomina mi to pewien filtr, który działa tylko w chorobie. Filtr ten przepuszcza negatywne, pesymistyczne myśli dotyczące własnej osoby oraz oceny „mnie” przez otoczenie jednocześnie całkowicie negując pozytywne informacje. Osoby w depresji dostrzegając jedynie to co negatywne utrzymują obniżony nastrój.

Czyli to myśli wpływają na uczucia?

Dokładnie tak. Wyobraźmy sobie wysokiego pana w garniturze, który się do nas uśmiecha. Jest to typowa sytuacja z naszego codziennego otoczenia, którą zazwyczaj odbieramy jako coś pozytywnego, być może przejaw jakiejś niezidentyfikowanej sympatii. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że osoba w depresji odbierze to jako negatywny stosunek do swojej osoby (np. wyśmiewanie) bądź myślowo zacznie porównywać się do nieznanego umniejszając siebie w całkowitym rozrachunku. Typowe myśli automatyczne, które mogłyby się wtedy pojawić to: „on już tyle osiągnął w życiu, a ja nie”, „Nie zna mnie, gdyby wiedział jaka/jaki jestem na pewno by się mną nie zainteresował” lub inne tego typu.

Skąd biorą się tego typu myśli?

Z wcześniejszych doświadczeń. Aaron T. Beck jeden z głównych postaci związanych z terapią behawioralno-poznawczą szeroko wykorzystywaną m. in. w leczeniu depresji mówił o tzw. przekonaniach kluczowych. Są to pewne mocno osadzone w nas przekonania dotyczące własnej osoby oraz otoczenia wytworzone i utrwalone w ciągu wielu sytuacji życiowych. Gdybym miał wskazać czym jest ten wspomniany wcześniej przeze mnie filtr to byłyby to właśnie przekonania kluczowe, które zniekształcają każdy komunikat z zewnątrz, w taki sposób by pasował on do naszego rozumienia świata i siebie samego. Zazwyczaj są one stosunkowo pozytywne oraz realistyczne. Jednak w stanie dyskomfortu psychicznego, cierpienia ujawniają się negatywne – nierealistyczne, które skutecznie zagłuszają te wcześniej aktywne. Przypomina mi to wyłączenie światła w do tej pory oświetlonym pokoju. A. T. Beck w swojej wieloletniej pracy z osobami cierpiącymi na zaburzenia depresyjne wyróżnił

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

trzy rodzaje negatywnych przekonań kluczowych: przekonania o bezradności, o braku własnej wartości oraz o niezasługiwaniu na miłość. Do typowych przekonań należących do grupy bezradności należą np. takie: „jestem niekompetentny”, „niczego nie potrafię zrobić dobrze”, „jestem nieudacznikiem” itp.

Jak radzić sobie z takimi przekonaniami?

Nie od razu jest możliwość zajęcia się nimi. Należy również pamiętać, że dla osoby cierpiącej na depresję przekonania te są bardzo wiarygodne i prawdziwe. Terapia behawioralno-poznawcza zakłada pracę nad depresją w kilku etapach: od sesji diagnostycznej, aktywizacji behawioralnej, rozpoznawania i weryfikacji automatycznych myśli aż po zajmowanie się przekonaniami kluczowymi oraz sposoby zapobiegania nawrotom.

Czy terapia behawioralno-poznawcza to jedyna metoda leczenia depresji?

Oczywiście, że nie. Istnieje wiele innych nurtów psychoterapii wykorzystywanych do leczenia depresji, które również są skuteczne. Poza psychoterapią czasami warto również rozważyć farmakoterapię oraz/lub zmianę diety. Jest to już kwestia indywidualnego dostosowania metody leczenia do pacjenta.

Jak zdobyć zaufanie pacjenta? Chodzi nam o to, jak zbudować relację pomiędzy dwiema obcymi osobami, z których jedna musi pokonać wewnętrzny opór, w jakiś sposób „przełamać się”, po to by móc opowiedzieć o swoich problemach i bolączkach?

Pierwsze spotkanie z psychologiem rzeczywiście może być stresujące, jednak zapewniam, że nie ma się czego bać. W trakcie spotkań dochodzi do wytworzenia relacji terapeutycznej, jest to rodzaj specyficznej więzi, jaka powstaje pomiędzy pacjentem a psychologiem, która ma na celu rozwiązanie danego problemu. Każdego z psychologów obowiązuje również tajemnica zawodowa, która ma chronić prywatność pacjenta.

No i na koniec mamy jeszcze jedno pytanie, a mianowicie czy psycholog może pomagać sam sobie?

Pewne umiejętności nabyte w trakcie studiów oraz praktyki psychologicznej są bardzo pomocne w codziennym życiu. Jednak w sytuacji choroby psychicznej psycholog powinien udać się na terapię do innego specjalisty.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Dziękujemy za rozmowę

Rozmowę przeprowadziły

Bogumiła Pawłowska i Anna Wesołowska

Do wywiadu dołączamy zestawienie bibliograficzne na temat depresji, które sporządzone zostało w oparciu o nasze zbiory. Można je także znaleźć na naszej stronie internetowej www.bpmlawa.edu.pl w zakładce Zestawienia bibliograficzne.

DEPRESJA

zestawienie bibliograficzne w wyborze

WYDAWNICTWA ZWARTE

1. Aleksandrowicz, Jerzy W. : Psychopatologia zaburzeń nerwicowych i osobowości. - Wyd. 3 zm. i rozsz. - Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2002
2. Carr, Alan : Depresja i próby samobójcze młodzieży : sposoby przeciwdziałania i reagowania. Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008
3. Carson, Robert C., Butcher, James N., Mineka, Susan : Psychologia zaburzeń. Vol. 1. Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2006
4. Collados, José : Depresja u dzieci i młodzieży : jak odzyskać radość życia?. - Wyd. 2. - Kraków : "eSPe", 2009
5. Elliott, Julian, Place, Maurice : Dzieci i młodzież w kłopotach : poradnik nie tylko dla psychologów. Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, cop. 2000
6. Frankel, Lois P. : Kobieta i depresja : jak dotrzeć do swojej wewnętrznej siły. - Wyd. 2. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2003
7. Gerrig, Richard J., Zimbardo, Philips G. : Psychologia i życie. - Wyd. 3 nowe - 2 dodr. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2009
8. Hammen, Konstance : Depresja. Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2004

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

9. Hauck, Paul : Depresja : dlaczego powstaje i jak ją przezwyciężyć. Warszawa : "Książka i Wiedza" : "Polczek", 1992
10. Kendall, Philips C. : Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2004
11. Kępiński, Antoni : Melancholia. - Wyd. 3. - Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1979
12. Kępiński, Antoni : Psychopatologia nerwic. - Wyd. 3. - Warszawa : Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1979
13. Kosslyn, Stephen M., Rosenberg, Robin S. : Psychologia : mózg, człowiek, świat. Kraków : Wydawnictwo Znak, 2006
14. Kozak, Stanisław : Patologie wśród dzieci i młodzieży : leczenie i profilaktyka. Warszawa : Centrum Doradztwa i Informacji Difin, 2007
15. Kozłowska, Anna : Jak pomagać dziecku z zaburzeniami życia uczuciowego. Warszawa : "Żak", 1996
16. Kutscher, Martin L., Attwood, Tony, Wolff, Robert R : Dzieci z zaburzeniami łączonymi : ADHD, trudności w nauce, zespół Aspergera, zespół Touretta, depresja dwubiegunowa i inne zaburzenia. Warszawa : Liber, 2007
17. Lemańska, Wanda : O sile emocji pozytywnych : zapobieganie depresji dzieci i młodzieży. Warszawa : Wydawnictwa Szkole i Pedagogiczne, 2005
18. Maud, Vicky : Depresja w pracy. Kielce : Wydawnictwo Jedność, 2006
19. Meyer, Robert : Psychopatologia. Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2003
20. Osza, Urszula : Dziecko z zaburzeniami rozwoju i zachowania w klasie szkolnej : vademecum nauczycieli i rodziców. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2007
21. Preston, John : Pokonać depresję. Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2003
22. Hibner, Neil G. : Terapia nastolatków. Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2005
23. Rola, Jarosław : Depresja u dzieci. Warszawa : Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 2001
24. Rola, Jarosław : Melancholia rodzinna : psychologiczne uwarunkowania zaburzeń depresyjnych dzieci z niepełnosprawnością intelektualną. Warszawa : Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 2004
25. Seligman, Martin E., Walker, Elaine F., Rosenhan, David L. : Psychopatologia. Poznań : Zysk i S-ka. Wydaw, cop. 2003

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

26. Yapko, Michael : Kiedy życie boli : dyrektywy w leczeniu depresji : strategiczna terapia krótkoterminowa. Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 1996

ARTYKUŁY Z WYDAWNICTW ZWARTYCH

1. Bomba, Jacek : Depresja młodzieńcza, [w:] Psychiatria dzieci i młodzieży / pod red. Ireny Namysłowskiej ; aut. Wanda Badura-Madej [et al.]. - Wyd. 1 (dodr.). - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, cop. 2007. – S. 266-279
2. Bron, Georgie W. : Emocja i depresja kliniczna – koncepcja środowiskowa, [w:] Psychologia emocji / red. Michael Lewis, Jeannette M. Haviland-Jones. Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne, 2005. – S. 108-159
3. Ciżkowicz, Barbara : Styl wyjaśniania a podatność młodzieży na depresję, [w:] Nauki pedagogiczne w teorii i praktyce edukacyjnej. T. 1 / pod red. Józefa Kuźmy i Janusza Morbitzera. Kraków : Wydaw. Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2003. – S.121-130
4. Czas smutku, czas depresji, [w:] Człowiek i psychologia / [Krzysztof Bąk et al. ; oprac. i red. Justyna Rybakiewicz]. Bielsko-Biała : "Park", 2004. – S. 215-228
5. Jundziłł, Elżbieta : Depresja wśród młodzieży studenckiej - pedagogiczna próba analizy zjawiska, [w:] Zjawiska patologiczne wśród studentów / pod red. Teresy Sołtysiak. Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2008. - S. 99-107
6. Kubica, Józef F. : Zdrowie psychiczne oraz zapobieganie występowaniu zaburzeń psychicznych, [w:] Wychowanie zdrowotne i promocja zdrowia : (wybrane zagadnienia) / red. nauk. Józef F. Kubica ; Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Warszawie. - Warszawa : WSE, 2004. – S. 103-110
7. Psychoterapia pacjentów depresyjnych, [w:] Psychoterapia : podręcznik akademicki. 2, Praktyka / red. nauk. Lidia Grzesiuk. Warszawa : Eneteia Wydawnictwo Psychologii i Kultury, 2006. – S. 245-354
8. Radziwiłowicz, Wioletta, Szadziszewska, Barbara, Sulska, Ewa : Depresja młodzieży w kontekście funkcjonowania rodziny, [w:] Psychopatologia okresu dorastania : wybrane zagadnienia / pod red. nauk. Wioletty Radziwiłowicz, Anity Sumiły. Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2006. – S. 123-174

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

9. Rola, Jarosław : Metody pomiaru depresji u dzieci, [w:] Wybrane zagadnienia z psychologii klinicznej dziecka / pod red. Jarosława Roli i Mariny Zalewskiej. Warszawa : Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 2002. - S. 120-136
10. Tatarowicz, Jan : Depresja, [w:] Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku. T. 1, A-F / [red. prowadzący encyklopedii Ewa Różycka ; aut. 1 t. Krystyna Ablewicz et al.]. Warszawa : Wydawnictwo Akademickie "Żak", 2003. – S. 643-649
11. Wasilewska, Monika : Stany depresyjne u kobiet w okresie okołoporodowym jako jedna z przyczyn sytuacji kryzysowej w rodzinie, [w:] Kryzys, interwencja i pomoc psychologiczna : nowe ujęcia i możliwości / red. Dorota Kubacka-Jasiecka, Krzysztof Mudyń ; Uniwersytet Jagielloński. Instytut Psychologii Stosowanej. Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, cop. 2004. - S. 43-57

WYDAWNICTWA CIĄGŁE

1. Antoniak, Piotr : Życie zmarłych aniołów. Niebieska Linia 2007 nr 4 s. 3-4
2. Banasiak-Parzych, Beata : Skutki depresji poporodowej. Remedium 2009 nr 2 s. 10-11
3. Banasiak-Parzych, Beata : Skutki depresji poporodowej. Remedium 2009 nr 5 s. 22-23
4. Choroś, Dorota : W pułapce stresu. Nowa Szkoła 2006 nr 1 s. 26-34
5. Cyrulik, Boris : Dziecięca melancholia. Psychologia w Szkole 2008 nr 4 s. 137-142
6. Czapczyńska, Agnieszka : Biologiczna natura lęku. Remedium 2003 nr 6 s. 20-21
7. Czapczyńska, Agnieszka : Ciemne strony macierzyństwa. Remedium 2004 nr 4 s. 22-23
8. Deptuła, Maria : Jak pracować z dziećmi, które straciły nadzieję. Remedium 2006 nr 12 s. 30-31
9. Hańska, Małgorzata : O zaburzeniach zdrowia psychicznego. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze 2012 nr 7 s. 11-22
10. Jałoch, Małgorzata : Jak pokonać depresję. Remedium 2004 nr 1, s. 14-15
11. Jaszczak-Kuźmińska, Dorota : Baby blues. Niebieska Linia 2004 nr 2 s. 15-16
12. Kampania - Forum przeciw depresji / oprac. Magda Wójcik. Remedium 2009 nr 3, s. 20
13. Kluczyńska, Sylwia, Oblicza depresji. Niebieska Linia 2007 nr 4 s. 5-8

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

14. Komorowska, Marta : Depresja u dzieci i młodzieży. *Remedium* 2010 nr 6 s. 8-9
15. Krzyżanowska-Zbucka, Joanna : Zaburzenia nastroju u ofiar przemocy. *Niebieska Linia* 2007 nr 4 s. 8-9
16. Mielnik, Justyna : Etiologia depresji u dzieci i młodzieży. *Remedium* 2013 nr 11 s. 22-23
17. Mielnik, Justyna : Profilaktyka depresji jako zadanie dla szkoły. *Remedium* 2014 nr 1 s. 17-18
18. Mielnik, Justyna : Rola szkoły w rozpoznawaniu depresji uczniów. *Remedium* 2013 nr 12 s. 26-27
19. Molicka, Maria : Baśń i bajka w terapii dzieci z zaburzeniami depresyjnymi. Cz. 1. *Remedium* 2005 nr 2 s. 10-11
20. Molicka, Maria : Baśń i bajka w terapii dzieci z zaburzeniami depresyjnymi. Cz. 2. *Remedium* 2005 nr 4 s. 8-9
21. Oszwa, Urszula : Depresja u dzieci i młodzieży. *Remedium* 2004 nr 3 s. 10-11
22. Pilarska, Aleksandra : Depresyjne dzieci depresyjnych rodziców. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2010 nr 2 s. 36-42. Bibliogr.
23. Prajsner, Mira : Zapobieganie depresji wśród nastolatków. *Remedium* 2009 nr 6 s. 24-25
24. Prajsner, Mira : Zapobieganie i leczenie depresji u nastolatków. *Remedium* 2009 nr 9 s. 24-25
25. Radziwiłowicz, Wioletta : Depresja u dzieci i młodzieży. Analiza systemu rodzinnego – ujęcie kliniczne. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* 2011 nr 9 s. 60-62
26. Ryszewska-Pokraśniewicz, Beata, Czyżewski, Michał : Droga do Itaki. *Niebieska Linia* 2007 nr 4 s. 10-11
27. Sikora, Renata : Bezradność, która może doprowadzić do depresji. *Nowa Szkoła* 2004 nr 5 s. 52-53
28. Sikorski, Wiesław : Nieleczona depresja wieku adolescencji a niepowodzenia szkolne. *Edukacja* 2001 nr 3 s. 49-63
29. Starega, Adrianna : Depresja matki a agresja dziecka. *Niebieska Linia* 2004 nr 2 s. 17-18
30. Tadych, Natalia, Hanć, Tomasz : Czy depresja sezonowa występuje u dzieci?. *Remedium* 2011 nr 4 s. 4-5

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

- 31.** Tadych, Natalia, Hanć, Tomasz : Skąd się bierze zimowy smutek?. Remedium 2011 nr 3 s. 26-27
- 32.** Wichowska, Joanna : Kiedy życie boli. Remedium 2001 nr 9, s. 22-23

Opracowała: Anna Wesołowska

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Jolanta Nagiel
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Lekcje biblioteczne dla maturzystów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie

Od 2005 roku tradycyjnie w miesiącu wrześniu i październiku organizujemy lekcje biblioteczne dla maturzystów. Z myślą o maturzystach podejmujemy w bibliotece działania mające na celu pomóc im przygotować się do pomyślnego zdania egzaminu maturalnego. Egzamin maturalny to dla większości uczniów jeden z najważniejszych egzaminów w życiu. Zajęcia realizujemy przy współpracy dwóch wydziałów: Wydziału Informacyjno-Bibliograficznego i Wydziału Udostępniania Zbiorów. Przygotowaliśmy następujące tematy lekcji: "Warsztat informacyjny Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie" oraz "Sporządzenie bibliografii załącznikowej". Do biblioteki zapraszamy maturzystów ciechanowskich szkół ponadgimnazjalnych.

Lekcje biblioteczne przebiegają według wcześniej określonego planu. Po krótkim powitaniu, przedstawieniu historii biblioteki, w przygotowanej prezentacji multimedialnej omawiamy strukturę organizacyjną placówki, najważniejsze informacje dotyczące regulaminu biblioteki, informacje o gromadzonych zbiorach i ich rodzajach. Omawiamy kartoteki zagadnieniowe, zawartość księgozbioru podręcznego czytelnicy, zbiory audiowizualne. Informujemy maturzystów o sposobach udostępniania zbiorów na miejscu, na zewnątrz, w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Następnie przechodzimy do omówienia elektronicznego katalogu OPAC. Pokazujemy w jaki sposób korzystać z katalogu bibliotecznego OPAC, jak przeszukiwać bazę zbiorów czyli książki, artykuły z czasopism, dokumenty elektroniczne biblioteki i jej filii według autora, tytułu, hasła przedmiotowego, jak zamawiać i rezerwować zbiory on-line. Dzięki katalogowi OPAC młodzież która ma w domu dostęp do Internetu może sprawdzić dostępność dokumentu, który ją interesuje, zamówić go lub zarezerwować, jeśli w danej chwili jest niedostępny. Może sprawdzić stan swojego konta w bibliotece, czy zapoznać się nowościami bibliotecznymi. Na lekcjach dotyczących "Sporządzania bibliografii załącznikowej" uczniowie poznają pojęcia: bibliografia, opis bibliograficzny, literatura podmiotu, literatura przedmiotu. Podczas ćwiczeń uczą się sporządzania opisów bibliograficznych różnego typu dokumentów.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Uczniowie Zespołu Szkół nr 2 im. Oskara Lange w Ciechanowie

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

W trakcie lekcji bibliotecznych przedstawiane są również formy usług świadczonych przez bibliotekę. W ich zakres wchodzi usługi kserograficzne, zamawianie skanów, zamawianie zestawienia bibliograficznego, propozycja zakupu książki. Na zakończenie wizyty oprowadzamy uczniów po bibliotece, pokazując czytelnię, informatorium, magazyny. Podziękowaniem dla nas i dowodem, że lekcja była ciekawa i interesująca jest fakt, że już tego samego dnia kilka osób chce sobie założyć kartę, a w następnych dniach maturzyści przychodzą po lektury, opracowania i inne materiały przydatne im do matury. Najbardziej zależy nam na uświadomieniu młodzieży możliwości poszerzenia swojego warsztatu pracy o zbiory naszej biblioteki, wykształceniu umiejętności samodzielnego korzystania z warsztatu informacyjnego a przede wszystkim wyniesieniu przekonania, że w bibliotece pedagogicznej mogą uzyskać fachową pomoc bibliotekarza w przypadku pojawienia się trudności związanych z wyszukiwaniem materiału.

Z myślą o maturzystach księgozbiór biblioteki systematycznie uzupełniany jest o publikacje skierowane do maturzystów. Są to m.in. repetytoria, poradniki, testy egzaminacyjne, informatory, zbiory zadań, kompendia do poszczególnych przedmiotów nauczania. W naszej placówce maturzyści znajdują bogaty wybór historii literatury polskiej i powszechnej, słowniki bohaterów literackich, opracowania utworów literackich, omówienia epok, biografie twórców literatury i postaci historycznych i wiele innych pozycji przydatnych im przy pisaniu prac i w poszukiwaniach bibliograficznych. Mamy świadomość że uczeń który spotka się w naszej bibliotece z życzliwością, kompetencją i pomocą będzie w przyszłości korzystał z jej usług. Jest to sposób na pozyskanie nowych czytelników, podnoszenie jakości pracy placówki i tworzenie pozytywnego wizerunku Biblioteki Pedagogicznej w środowisku.

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Agnieszka Duczman
Zespół Medycznych Szkół Policealnych w Ciechanowie

Wiedza na wagę życia dziecka

**Masz 5 minut by pomóc dziecku gdy straci oddech.....pięć minut by móc coś zrobić...
Pięć minut by pomóc, musisz zacząć od razu! Zapomnieć o strachu, stresie.**

Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach. Wezwanie pogotowia ratunkowego to nie wszystko, co możemy zrobić dla nieprzytomnego dziecka, który nie oddycha. Jeśli udzielimy mu pierwszej pomocy podejmując resuscytację krążeniowo-oddechową, nawet dziesięciokrotnie zwiększymy jego szanse na przeżycie. Pamiętaj, że upływający czas działa na niekorzyść dziecka. Najcenniejsze są cztery pierwsze minuty.

Resuscytacja krążeniowo-oddechowa u dziecka nieco się różni od tej u dorosłych. Zaczynamy ją od 5 oddechów ratowniczych, ponieważ u dzieci do zatrzymania akcji serca dochodzi najczęściej wskutek ustania oddychania. W pierwszej kolejności trzeba więc natlenić ich organizm. Potem powtarzamy sekwencję: 30 uciśnieć klatki piersiowej, 2 wdechy. Uciskamy klatkę piersiową płyciej, na głębokość 4–5 cm, jedną ręką (u niemowląt – palcami).

Z WARSZTATU NAUCZYCIELA

Wykonując oddechy ratownicze u niemowląt, obejmujemy swoimi ustami usta i nos dziecka. Jeśli jesteśmy sami, pogotowie wzywamy po minucie RKO. W wielkim skrócie, przedstawiłam wiedzę, którą każdy z nas powinien posiadać, a w zasadzie to różnice jakie występują w resuscytacji dzieci.

Czy nasze społeczeństwo taką wiedzę i umiejętności posiada? Z teorią może jest nienajgorzej, bo każdy z nas pierwszą pomoc miał w szkole, na kursie prawa jazdy, czy na szkoleniu BHP i coś tam pamięta. Tak właśnie myślimy. Ale jeśli w naszych rękach jest życie i zdrowie dziecka nie wystarczy coś tam pamiętać. Nasze umiejętności powinny być profesjonalne, a żeby takie były, raz zdobytą wiedzę trzeba pogłębiać, aktualizować i doskonalić. Tym bardziej, że życie pokazuje, iż większość z nas ma duże problemy z podjęciem szybkich i prawidłowych działań, w przypadku gdy zagrożone jest życie i zdrowie dziecka. Jak wskazują liczne badania, umiejętności z zakresu pierwszej pomocy w dalszym ciągu są niewystarczające. Niepokojący jest również fakt, że poziom wiedzy jest zbyt niski wśród osób wykonujących zawód nauczyciela. A trzeba przyznać, że jesteśmy przedstawicielami takiego zawodu, od którego społeczeństwo wymaga profesjonalizmu, również w zakresie udzielania pierwszej pomocy. A zatem zastanawiający jest fakt, czemu tak rzadko zdarza się, by na kurs przychodził ktoś z własnej, nieprzymuszonej woli i uczył się zasad udzielania pierwszej pomocy. Czyżby brakowało nam czasu w natłoku codziennych zajęć? A może inna wiedza jest nam bardziej potrzebna? Bo przecież umiejętności z zakresu pierwszej pomocy, nie wykorzystujemy na co dzień- na szczęście! **Ale jeśli dojdzie do sytuacji, w której dziecko nagle przestanie oddychać, jej znajomość może być nieoceniona.** W jednej krótkiej chwili przekonujemy się, że od lekcji języków obcych czy kursu tańca cenniejsza jest znajomość udzielania pierwszej pomocy. Każdy człowiek powinien taką wiedzę i umiejętności posiadać, a w szczególności wychowawca, nauczyciel, opiekun. **Każdy z nas ma prawny obowiązek udzielania pierwszej pomocy. Warto wiedzieć, że nikt nie wnika, czy umiemy udzielić pierwszej pomocy. Czysto teoretycznie każdy z nas w życiu miał kilka szans, aby te umiejętności osiąść. Czy z nich skorzystaliśmy, albo czy inni dali nam z nich skorzystać to już inna sprawa.**

WARTO WIEDZIEĆ

myślowych czy po prostu relaksowi i rozrywce – jest podstawą działalności bibliotek. W bogatej literaturze przedmiotu istnieje wiele definicji marketingu. Guru światowego marketingu Philip Kotler definiuje go następująco: „Marketing jest procesem społecznym i zarządczym, dzięki któremu konkretne osoby i grupy otrzymują to, czego potrzebują i pragną osiągnąć poprzez tworzenie, oferowanie i wymianę posiadających wartość produktów”. W marketingu najważniejszą osobą do której kierowane jest działanie marketingowe jest klient. W przypadku marketingu bibliotecznego – czytelnik – użytkownik biblioteki.

Składnikami marketingu w bibliotece są narzędzia marketingowe według koncepcji marketingu – mix „7P”.

Z początku na koncepcję marketingu – mix, składały się 4 elementy : produkt (product), cena (price), dystrybucja (pace) oraz promocja (promotion), stąd często spotykane określenie marketing – mix „4P” (od pierwszych liter angielskich odpowiedników). Zastosowanie tych elementów przez organizacje usługowe doprowadziło do rozbudowy tradycyjnej koncepcji i powiększenia jej o nowy aspekt tj. ludzi (people) oraz powstania nowej koncepcji nazywanej marketing – mix „5P”. Z czasem powstał marketing- mix „7P” powiększony o świadectwo materialne (physical evidence) oraz proces (process).

Produkt biblioteczny należy rozumieć jako wszystko to, co biblioteka oferuje swoim użytkownikom, a więc zarówno dobra materialne (książki, czasopisma, mapy, wydawnictwa multimedialne), jak i usługi (wypożyczanie, udzielanie informacji, usługi bibliograficzne, usługi kserograficzne, szkolenia użytkowników).

Cena nie ma większego znaczenia w strategii marketingowej biblioteki. Obrót produktami i usługami bibliotecznymi rzadko ma charakter transakcji, w której czytelnik nabywa „towar” za określoną cenę. Korzystanie z bibliotek jest najczęściej bezpłatne, choć nie oznacza to, że użytkownicy nie ponoszą żadnych kosztów. Finansowanie bibliotek publicznych odbywa się przecież z podatków obywateli, bibliotek szkół wyższych z dotacji państwa, prywatnych uczelni z chesnego studentów. Także niektóre usługi świadczone przez bibliotekę (bibliograficzne, kserograficzne) mogą być płatne. Biblioteka może także pobierać opłaty za zniszczenie, zagubienie lub nieterminowy zwrot wypożyczonych materiałów. *Dystrybucja*

WARTO WIEDZIEĆ

w działalności biblioteki obejmuje zbiór działań i decyzji związanych z udostępnianiem materiałów i świadczeniem usług informacyjnych. Działania te odbywają się w miejscu i czasie odpowiadającym potrzebom użytkowników. Zarówno w przypadku towaru rynkowego jak i bibliotecznego budowana jest sieć dystrybucji zapewniająca optymalne dotarcie do klienta – czytelnika. (W przypadku bibliotek są to filie biblioteczne, umiejscowienie bibliotek w miejscach najbardziej dostępnych dla uczniów, studentów, bibliobusy - specjalnie przystosowane autobusy, biblioteki obwoźne).

Promocja stanowi ważny składnik strategii marketingowej, skoro więc idea marketingu przenosi się na obszar bibliotekarstwa nie może w niej zabraknąć promocji, rekomendacji, reklamy i oddziaływania bezpośredniego. Biblioteczna promocja polega na powiadamianiu rzeczywistych i potencjalnych czytelników o możliwościach i lokalizacji oferowanych usług, na

<http://creationgeek.fr/competences-et-savoir-faire/>

przekonaniu ich do korzyści z tych usług wynikających. Rekomendacja biblioteki obejmuje także prezentację różnego rodzaju nośników oraz zbiorów, a także przypominanie o rodzajach usług, które są przez czytelników wykorzystywane marginalnie lub wcale. Środkami promocji są :

- reklama : bezosobowa, płatna i adresowana do masowego odbiorcy forma przekazywania informacji o bibliotece, jej działalności i usługach. Możemy rozróżnić reklamę prasową, radiową, telewizyjną, pocztową i wydawniczą. Do najczęściej stosowanych przez biblioteki rodzajów reklamy należą: reklama plakatowa, wydawnicza i wystawiennicza. W reklamie wydawniczej środkami przekazu są katalogi, informatory, foldery, albumy, ulotki oraz inne druki własne. Wśród rodzajów reklamy stosowanych przez biblioteki należy także wymienić: coraz częstsze : reklamę telefoniczną oraz reklamę komputerową – elektroniczną, której medium jest Internet (e-mail, strony www) czy wydawane płyty CD, VCD z informacjami o zbiorach i usługach;

WARTO WIEDZIEĆ

- promocja osobista - polega na przekazywaniu informacji o ofercie bibliotecznej podczas bezpośrednich kontaktów osobistych bibliotekarzy z użytkownikami. Kluczową rolę w promocji osobistej pełni personel biblioteczny kontaktujący się z czytelnikami. Komunikując się bezpośrednio z czytelnikiem, bibliotekarz kreuje wizerunek biblioteki i wpływa na nastawienie obecnych oraz potencjalnych nabywców;

- oferta promocyjna – to stosowanie różnych zachęt, które mają zachęcić użytkowników do skorzystania z usług biblioteki, zwiększających atrakcyjność oferty bibliotecznej, mogą to być zakładki do książek, kalendarzyki czy zwolnienie od opłat za nieterminowe zwroty materiałów;

- public relations : czyli sztuka kształtowania pozytywnego wizerunku biblioteki w otoczeniu oraz nadawanie rozgłosu podejmowanym przez nią działaniom. Dzięki PR bibliotekarze mogą nie tylko kreować wizerunek biblioteki, ale także mogą wpłynąć na zmianę stereotypów dotyczących całej grupy zawodowej i podnieść jej rangę w oczach społeczeństwa.

Ludzie czyli pracownicy biblioteki wpływają na jakość świadczonych usług. Wszelkie działania w bibliotece realizuje personel i to od niego zależy powodzenie nie tylko we wdrażaniu koncepcji marketingowych, ale także sukces całej instytucji.

Procesy czyli następujące po sobie lub równoległe czynności, które prowadzą do spełnienia oczekiwań użytkownika przez dostarczenie mu usługi zgodnej z jego wymaganiami. Procesy biblioteczne związane ze świadczeniem usług obejmują zarówno mechanizmy i czynności, jak i obowiązujące w bibliotece procedury, harmonogramy prac czy tryb podejmowania decyzji.

Świadectwo materialne to wszystkie wizualne i materialne elementy takie jak : budynek, wystrój wnętrza biblioteki, wyposażenie w sprzęt i meble. Ten element marketingu – mix może osłabić lub wzmocnić oddziaływanie pozostałych.

Wszystkie przedstawione komponenty marketingu – mix tworzą zintegrowany system i powinny być zawsze analizowane, planowane i stosowane łącznie. Występującą między nimi wzajemnie relacje i powiązania, a sposób użycia jednego z instrumentów wpływa na znaczenie i zastosowanie pozostałych.

WARTO WIEDZIEĆ

Bibliografia :

1. Pigla Marlena (red.). Zarządzanie marketingowe biblioteką. Poznań : Wydaw. Wyższej Szkoły Bankowej, 2008
2. Wojciechowska M. (red.). Marketing biblioteczny : rozważania, dyskusje, konteksty. Gdańsk : Wydawnictwo Ateneum - Szkoły Wyższej, 2007
3. Wojciechowski Jacek. Organizacja i zarządzanie w bibliotekach. Warszawa ; Kraków: Wydaw. Naukowe PWN. Oddział, 1997
4. Zarządzanie strategiczne i marketingowe w bibliotekach. Poznań : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, 2004

WARTO WIEDZIEĆ

Monika Biedrzycka-Gładka
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Emocje w procesie uczenia

Na początek przytoczę pewien eksperyment. Uczestników badania podzielono na dwie grupy. Pierwszej grupie pokazano listę przymiotników, których można używać do opisu osoby i poproszono o zapamiętanie jak największej liczby. Drugiej grupie pokazano tę samą listę słów, ale poproszono o zapamiętanie tylko tych przymiotników, które opisywały ich własną osobę. Badani z której grupy zapamiętali więcej wyrazów? Oczywiście z grupy drugiej. Dlaczego tak się stało? Otóż osoby z grupy drugiej mogły powiązać pokazane przymiotniki z własną osobą, a to ułatwia oraz utrwala zapamiętywanie.

Kiedy uczymy się jakiegoś materiału, dobrze jest stale odnosić nowo poznawane informacje do naszej osoby. To samo dotyczy sytuacji, gdy przekazujemy wiedzę innym – wtedy powinniśmy odnosić treści do osoby ucznia tak, aby stały się dla niego ważne. Treści należy odnosić do doświadczeń życiowych i ważnych problemów oraz istotnych potrzeb uczniów. Osoba ucząca się powinna wiedzieć, dlaczego dana wiedza czy umiejętność są dla niej ważne oraz jak w praktyce będzie mogła je wykorzystać.

<http://psychologiczne-inspiracje.blogspot.com>

Informacje, które nas dotyczą, łatwiej do nas docierają nawet wtedy, gdy nasze myśli zaprzątnięte są czymś innym lub wokół jest wiele bodźców przykuwających uwagę (np. dźwięki, obrazy). Świadomość, że jest to dla mnie ważny temat, pobudza uwagę i aktywizuje słuchanie. Im więcej znajdziemy powiązań między uczniem a tematem, tym większe

prawdopodobieństwo zapamiętania przez uczniów przekazanej wiedzy. Treści dla nas osobiście istotne zapamiętujemy także trwalej. Przykładowo lekcja o gospodarce Niemiec

WARTO WIEDZIEĆ

może stać się dla uczniów ważna poprzez zadanie im następującej pracy domowej: „Sprawdź jakich produktów pochodzących z Niemiec używasz w swoim domu.”

Zazwyczaj lepiej pamiętamy to, co wzbudza w nas emocje. Wpływ emocji na zapamiętywanie zależy jednak od siły pobudzenia. Poziom pobudzenia nie może być zbyt silny (np. bardzo silny lęk przed egzaminem), gdyż wtedy koncentrujemy się na przeżywanych emocjach, a nie na tym, co mamy zapamiętać. Gdy pobudzenie jest silne, to zapamiętujemy tylko najważniejsze elementy (na nich skupia się uwaga) a informacje mniej istotne nam umykają. Zbyt słabe pobudzenie powoduje natomiast nudę i brak koncentracji na napływających treściach. Dla zapamiętywania zatem optymalny jest średni poziom pobudzenia emocjonalnego. Podczas prowadzenia lekcji należy zadbać o wzbudzenie w uczniach pewnego poziomu pobudzenia emocjonalnego, np. poprzez zorganizowanie dyskusji na interesujący ich temat czy rozprawy sądowej. Jeśli chodzi o emocje pozytywne, to mogą one być silne. Z kolei emocje negatywne nie powinny być zbyt intensywne. W celu lepszego zapamiętywania zaleca się oczywiście wzbudzanie emocji pozytywnych. Gdy odtwarzamy wiadomości, to przywołujemy więcej informacji powiązanych z emocjami pozytywnymi (raczej nie lubimy wspominać niemiłych chwil i doświadczanych wtedy przykrych emocji). Pobudzenie emocjonalne wpływa nie tylko na zapamiętywanie, ale także na wykonanie zadania.

Badacze zajmowali się wpływem siły pobudzenia emocjonalnego na efektywność wykonywanych zadań. Okazuje się, że krzywa pobudzenia ma kształt odwróconej litery U. Otóż najwyższą jakość wykonania zadania osiągalni badani będący na średnim poziomie pobudzenia emocjonalnego. Natomiast zbyt niski i zbyt wysoki poziom pobudzenia wpływał niekorzystnie i pogarszał efekt wykonywanego zadania. Gdy dołączono kolejną zmienną – stopień złożoności zadania, uzyskano bardziej dokładne wyniki. Okazuje się, że im bardziej złożone (skomplikowane) zadanie, tym lepiej na wykonanie wpływa niższy poziom pobudzenia. Z kolei zadanie proste wykonuje się lepiej przy wyższym stopniu pobudzenia. Można zatem wnioskować, że czynności dla nas znane, opanowane wręcz rutynowe, jesteśmy w stanie wykonywać nawet w silnym pobudzeniu, ale jeśli chodzi o zadania bardziej dla nas skomplikowane, trudniejsze, to powinniśmy zadbać, aby nasz poziom pobudzenia nie był zbyt intensywny, gdyż utrudni nam to wykonanie zadania.

WARTO WIEDZIEĆ

Ważne jest, w jakim stanie emocjonalnym przywołujemy wiadomości z pamięci. Przywoływanie informacji jest łatwiejsze oraz trafniejsze, jeśli jesteśmy w takim samym stanie psychicznym, w jakim znajdowaliśmy się podczas ich zapamiętywania. A więc stan emocjonalny, w jakim uczniowie przyswajają wiedzę, powinien być jak najbardziej zbliżony do stanu, w jakim będą odpytywani. Podczas nauki uczeń powinien wyobrażać sobie sytuację odpytywania. Warto robić w domu próby generalne np. odpowiadać na głos przed odpowiedzią ustną i wyobrażać sobie sytuację odpytywania. Istotne wydaje się także to, że uczenie się w otoczeniu, które już znamy jest łatwiejsze niż w otoczeniu zupełnie nam nieznanym. Być może dzieje się tak dlatego, że w znanym otoczeniu zmniejsza się lęk, przez co można łatwiej skupić uwagę na poznawanych wiadomościach. Oczywiście łatwiej także odtwarza się wiedzę w tym samym pomieszczeniu, w którym się go uczyło.

Bibliografia:

BĄBEL Przemysław, WIŚNIAK Marzena. Jak uczyć, żeby nauczyć. Warszawa: WSiP, 2008

PETTY Geoff. Nowoczesne nauczanie: praktyczne wskazówki i techniki dla nauczycieli, wykładowców i szkoleniowców. Sopot: GWP, 2010

MIETZEL Gerd. Psychologia kształcenia. Gdańsk: GWP, 2002

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Książka w życiu osób niewidomych i tracących wzrok

Biblioteki powinny służyć również osobom z różnymi dysfunkcjami. Nie jest to proste, gdyż wszelkiego rodzaju dysfunkcjom towarzyszą z reguły niepełnosprawności czytelnicze, które utrudniają korzystanie z publikacji drukowanych lub wręcz je uniemożliwiają.

Każde spotkanie bibliotekarza z osobami, które utraciły wzrok bądź go tracą nie jest łatwe, wymaga od niego wrażliwości, doświadczenia zawodowego, refleksji. Zaakceptowanie nowej sytuacji w jakiej znalazł się niewidomy wymaga od niego wiele czasu. Długotrwałe, bolesne przeżywanie tragedii w samotności, samoograniczanie się (nie mogę czytać i pisać bo nie widzę) potęgują poczucie niemożności.

Osoby niewidome i niedowidzące nie są w stanie samodzielnie czytać, stopień uszkodzenia wzrokustanowi dla nich zbyt dużą barierę. Rozwiązaniem są wydawnictwa tłoczone dużą czcionką, materiały niestandardowe w których treści są utrwalone w postaci audialnej czy publikacje drukowane przy użyciu pisma dotykowego.

Najdłuższą historię mają **książki i czasopisma brajlowskie**. Na początku XIX w. ociemniały Francuz, Louis Braille stworzył system pisma punktowego dla niewidomych umożliwiając czytanie książek oraz samodzielne pisanie. System ten stał się systemem uniwersalnym i znalazł zastosowanie we wszystkich językach świata. Podstawą systemu jest sześciopunkt w kształcie prostokąta, w ramach którego z różnej ilości i konfiguracji punktów uzyskuje się 63 znaki. Istnieją również systemy pisma skrótowego, w których niektóre znaki oznaczają zbiegi dwóch lub więcej liter jak również całe wyrazy. W Polsce pierwszą książką

<http://www.niepelnosprawni.pl/ledge/x/14200>

WARTO WIEDZIEĆ

w brajlu był modlitewnik przepisany we Lwowie w 1900 r. Jednak dopiero w okresie międzywojennym nastąpił szybki wzrost liczby publikacji w polskiej wersji systemu brajlowskiego gdy Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Warszawie założone przez Różę Czacką w 1910 r. powołało Biuro Przepisywania Książek a po przeniesieniu do Lasek uruchomiło m.in. bibliotekę brajlowską i drukarnię. Na system brajlowski przepisywane są lektury szkolne, literatura dziecięca i młodzieżowa, słowniki językowe i ortograficzne, poezja, czasopisma. Pismo brajlowskie jest łatwe do opanowania, nauczyć się go mogą nawet ludzie ociemniaли w późniejszym wieku. Książki brajlowskie są jednak drogie, poza tym ich przechowywanie zajmuje dużo miejsca, znacznie więcej niż książki drukowanej (1 kartka książki w czarno druku to 4 kartki książki brajlowskiej; Harry Potter w wersji brajlowskiej zajmuje aż 11 tomów!). Są to niestety główne bariery posiadania własnych książek przez osoby niewidome.

Kolejną grupą są **książki brajlo-drukowane**, posiadające zarówno tekst w brajlu jak i w druku. Pojawiły się pod koniec lata 80.tych i na początku 90.tych w Wielkiej Brytanii, Szwecji, Norwegii oraz w Polsce. Najczęściej symbole brajlowskie są nadrukowywane na przezroczystą, plastikową kartkę umieszczoną między stronami z wydrukowanym tekstem i ilustracjami, choć zdarza się, że znaki brajlowskie są wytłoczone na stronie z drukiem. Takie książki zostały stworzone z myślą o niewidomych rodzicach i ich widzących dzieciach bądź odwrotnie. Pozwalają na czytanie równocześnie przez dwie strony.

Dla osób z uszkodzonym wzrokiem zaliczają się również **obrazkowe książki dotykowe**, adresowane do dzieci z upośledzonym analizatorem wzroku. Z uwagi na to, że nie mogą same czytać czarno druku i zobaczyć ilustracji, potrzebują książek z tekstami w brajlu i dotykowymi obrazkami. Pierwsze takie publikacje ukazały się w Danii i Norwegii w latach siedemdziesiątych, a następnie w pozostałych krajach europejskich (Wielka Brytania,

WARTO WIEDZIEĆ

Niemcy, Francja, Hiszpania, Holandia). W Polsce tego typu wydawnictw jest niewiele. Publikacje zbliżone wyglądem do książek obrazkowych dotykowych zaczęło w 1996 r. tłoczyć wydawnictwo Wilga a trzy lata później wydawnictwo Egmont. W 1999 r. pojawiły się książeczki z serii „Poczytaj i powąchaj” w których zamieszczone ilustracje owoców czy kwiatów po potarciu „uwalniają” ich zapach. Książki dotykowe pełnią niezwykle istotne funkcje: rozwijają język, stymulują zmysł dotyku, pomagają w interpretowaniu kształtów, przygotowują do późniejszej nauki brajlem.

Książki z dużą czcionką to kolejna grupa materiałów przeznaczona głównie dla osób słabo widzących. W Polsce pojawiły się w latach 80.tych (Wydawnictwo „Książnica”, „Prószyński i S-ka”). Książki z dużą czcionką powinny spełniać pewne wymogi: czcionka powyżej 12 punktów, papier w kolorze kości słoniowej tzw. złamany biały matowy, nie odbijający światła, odstęp między wierszami powinien wynosić ½ wielkości litery, ilustracje winny być realistyczne i wyraźne, format książki nie powinien przekraczać A4, pożądane są grzbiety spiralowe ułatwiające wygodne otwieranie książki. Książki z powiększoną czcionką wydaje w Polsce m.in.wydawnictwo Debit („Duże litery”, „Bardzo duże litery”), Wydawnictwo Elżbieta Jarmolkiewicz.

<http://altix.pl/index.php?id=2451>

Książki mówione przeznaczone są głównie dla osób z uszkodzonym wzrokiem ale również czasowo lub na stałe nie mogących samodzielnie utrzymać książki, dyslektycy czy nawet zdrowi ludzie, którzy słuchają książek podczas podróży, wykonują prace mechaniczne, absorbujące ręce. Książka mówiona, nagrywana na kasetach magnetofonowych, płytach kompaktowych to nowy sposób czytania książek, pozyskiwanie informacji o świecie, spotkania z bohaterami lektur w innym wymiarze przestrzenno-akustycznym. W nowej wersji cyfrowej książka składa się z kilku lub kilkunastu kaset czy płyt kompaktowych, które może zmieścić na jednym dysku. Zdarza się, że dopiero po utracie wzroku osoby niewidome odkryły świat książek nie mając wcześniej ukształtowanego nawyku ich czytania. W tak dramatycznym momencie swojego życia zaprzyjaźniły się z literaturą odkrywając głębokie treści, bogactwo wiedzy. Biografie czy wspomnienia, których autorzy sami przeżywali doświadczenia związane z utratą wzroku i często sobie z nimi poradzili, mogą stać się remedium dla osoby nowo

WARTO WIEDZIEĆ

ociemniałej. Reportaże, literatura faktu dostarczą informacji o świecie, „zrekompensują” w pewnym stopniu brak własnych obserwacji otaczającej rzeczywistości. Czytanie książek wypełni wolny czas dotychczas inaczej zagospodarowywany (wycieczki, sport, spotkania rodzinne, towarzyskie). Książki mówione stanowią nieocenioną pomoc rehabilitacyjną dla osób które były aktywnymi czytelnikami przed utratą wzroku.

Największe zbiory dla osób z dysfunkcją wzroku posiada **Dział Zbiorów dla niewidomych Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego w Warszawie**, który przejął i rozwija 60-letnią działalność Biblioteki Centralnej Polskiego Związku Niewidomych (<http://dzdn.pl/>).

Księgozbiór Biblioteki stanowią:

- publikacje drukowane pismem Braille’a,
- książki mówione zapisane na kasetach magnetofonowych, płytach CD, w zapisie cyfrowym (standard Daisy, format Czytak),
- filmy z audiodeskrypcją wyposażone w dodatkową ścieżkę dźwiękową, zawierającą słowny opis wizualnych treści prezentowanych na ekranie,
- płyty muzyczne (zbiór muzyki klasycznej i rozrywkowej),
- tekst cyfrowy (literatura zapisana w sposób umożliwiający jej odczyt na monitorze brajlowskim lub mową syntetyczną).

Wypożyczanie książek dla osób niewidomych jest możliwe w siedzibie Działu, wysyłkowo za pośrednictwem poczty oraz elektronicznie w autoryzowanym dostępie zdalnym do cyfrowych zasobów serwisu wypożyczeń on-line.

Książki dla niewidomych można również otrzymać w Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca w Warszawie oraz w wielu bibliotekach publicznych posiadających oddziały zbiorów specjalnych. (www.stowarzyszenielarix.pl)

Biblioteki publiczne mające na swoim terenie osoby z dysfunkcją wzroku mogą zawrzeć umowę o współpracy w zakresie udostępniania zbiorów bibliotecznych z Główną Biblioteką Pracy i Zabezpieczenia Społecznego w Warszawie i stworzyć punkt biblioteczny udostępniający publikacje Biblioteki czytelnikom niewidomym, posiadającym orzeczoną niepełnosprawność i nie mogącym czytać zwykłego druku.

WARTO WIEDZIEĆ

Bibliografia:

Biblioteka a niepełnosprawność: materiały z konferencji „Rola bibliotek w edukacji czytelniczej i wychowaniu w rodzinach osób niepełnosprawnych”, Warszawa SBP 2003

Materiały szkoleniowe z warsztatów „Bibliotekarzu, zaprzyjaźnij się z niewidomym”
Warszawa SBP (X 2014)

Milena Anna Grudzińska

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie. Filia w Ciechanowie

Stres w pracy i wypalenie zawodowe nauczyciela

Zawód nauczyciela jest zawodem, w którym bardzo ważną rolę odgrywa bliski kontakt interpersonalny z drugim człowiekiem. Powstają tu procesy zaangażowania oraz wymiany emocjonalnej. Nauczyciel nie tylko przekazuje wiedzę, ale stwarza warunki do rozwoju uczniów. Osobowość nauczyciela, umiejętności, którymi dysponuje a także wrażliwość na potrzeby uczniów są podstawowymi narzędziami jego pracy. Wpływają także na sukcesy zawodowe. Efekty pracy są pośrednie, natomiast gratyfikacje niepewne i niestety bardzo odroczone w czasie. Niestety praca ta nierozzerwalnie łączy się ze stresem zawodowym - działa tu przewlekły stres oraz występują specyficzne uciążliwości czy wydarzenia stresowe. Niestety chroniczny stres i nieustępujące stresory w miejscu pracy doprowadzają do zjawiska wypalenia zawodowego.

Każdy pracownik, a w szczególności pracownik oświaty, powinien zdać sobie sprawę z tego, co to jest stres. To on jest powodem negatywnych skutków, które dotyczą nie tylko sfery pracy. Brak umiejętności radzenia sobie ze stresem jest przyczyną problemów w wielu sferach naszego życia - obniża standard życia, wydajność i satysfakcję z pracy, uniemożliwia samorealizację zawodową. Co więcej, stres w pracy jest powodem napięć w życiu osobistym, problemów emocjonalnych oraz prowadzi do pogorszenia zdrowia fizycznego i psychicznego. Stres jest zespołem fizjologicznych procesów adaptacyjnych, które są podstawą wszystkich negatywnych emocji. Oznacza to, że stres nie jest w pełni i świadomie odczuwany, a tylko doświadczany w formie powstających na jego bazie negatywnych emocji. Przykładem może być zagrażająca sytuacja, kiedy odczuwamy lęk, ale tak naprawdę u jego podnóża rozwija się niezauważalny i nie zawsze świadomy dla jednostki proces stresu. Taki sam proces powstaje w przypadku odczuwania innych negatywnych emocji np. gniewu czy smutku. Dlatego o stresie mówimy wtedy, kiedy jednostka staje wobec czegoś dla niej niekorzystnego, co wymaga mobilizacji jej środków i sił, aby się temu przeciwstawić.

Według koncepcji stresu-dystresu Selye'go, lekarza chirurga i fizjologa, reakcja stresowa rozwija się poprzez trzy stadia: reakcję alarmową, odporność oraz wyczerpanie. Reakcja

WARTO WIEDZIEĆ

alarmowa to wyraz powszechnej mobilizacji obronnych sił organizmu. W tym stadium wyodrębnia się fazę szoku (pierwsze sygnały pobudzenia organizmu, reakcja bezpośrednia na bodziec, np. spadek ciśnienia krwi) oraz fazę przeciwdziałania szokowi czyli reakcje obronne organizmu zapobiegające szokowi (np. podniesienie ciśnienia krwi). Stadium drugie – odporności, to stadium względnej adaptacji organizmu, który całkiem dobrze znosi czynniki szkodliwe działające już jakiś czas, za to słabiej znosi inne bodźce, które wcześniej były nieszkodliwe (poprzez irytacja np. na bałagan w kuchni). Ostatnie stadium – stadium wyczerpania organizmu, pojawia się, gdy czynniki szkodliwe i stresujące zbyt długo i/lub zbyt intensywnie działają na organizm. Ogólne pobudzenie organizmu nie służy już zwalczaniu stresora, przez co organizm traci zdolności obronne. Wskaźnikiem wyczerpania jest całkowite rozregulowanie funkcji fizjologicznych. W koncepcji tej Selye zwraca uwagę na to, jak jednostka działa w odpowiedzi na stres. Gdy jej działanie jest długotrwałe i nieefektywne dochodzi do całkowitej utraty zdolności obronnych, co powoduje względnie trwałe reakcje patologiczne, które przy dalszym działaniu stresora mogą doprowadzić nawet do śmierci.

Selye zwraca uwagę na nasilenie zjawiska stresowego. Eustres to stres odczuwalny, ale o stosunkowo niskim nasileniu. Działa on mobilizująco na organizm, więc można powiedzieć, iż jest to stres pozytywny. Niestety zbyt intensywny lub zbyt długo działający eustres zamienia się w regularną sytuację stresową, czyli siłę lub nacisk, która działa na osobę i zmusza do działania. Gdy podjęte działanie jest nieefektywne, a stres jest tak ciężki lub tak długi, że osoba ma trudności w adekwatnym działaniu, autor koncepcji mówi o dystresie. Czynnikiem wywołującym stres są stresory, którymi mogą być drobne kłopoty czy nawet poważne zmiany w życiu – stresem jest praktycznie wszystko, co w odczuciu jednostki powoduje dyskomfort psychiczny i sprawia, że zaczyna ona odczuwać napięcie.

Stres zawodowy to specyficzny rodzaj stresu, związany ściśle z miejscem pracy. W psychologii eksperymentalnej stres zawodowy ujmuje się jako bodziec, czyli niekorzystną sytuację lub szkodliwe wydarzenie, które wywiera wpływ na jednostkę i prowadzi do negatywnych skutków.

WARTO WIEDZIEĆ

Stresujące bodźce w pracy związane są z treścią pracy (np. przeciążenie/niedociążenie pracą, praca złożona monotonna itp.), warunkami pracy (np. praca wymagająca dużego wysiłku fizycznego), warunkami zatrudnienia (np. niska płaca, niewielkie szanse na rozwój kariery, niepewność zatrudnienia) oraz relacjami społecznymi w pracy (np. małe wsparcie społeczne czy niewielki udział w podejmowaniu decyzji). Przewlekłe stresory występujące w pracy nie muszą zaczynać się od konkretnego wydarzenia, często napięcie narasta powoli i niepostrzeżenie, jako trwały problem związany z naszym otoczeniem społecznym lub naszą rolą. Stresory te zwykle trwają dłużej niż pojedyncze wydarzenie i rzadko ustępują samoistnie. Ich przyczyną może być wyczerpujące zadanie lub rola zawodowa, nadmierna złożoność, niepewność, konflikt, ograniczone możliwości dokonywania wyborów czy niedostateczne nagrody. Skutkiem przewlekłego stresu może być wypalenie zawodowe.

Wypalenie zawodowe to trwały, negatywny stan umysłu związany z pracą zawodową, występujący u osób zdrowych psychicznie, charakteryzujący się przede wszystkim wyczerpaniem, któremu towarzyszy dyskomfort psychiczny i fizyczny, złym samopoczuciem i obniżoną motywacją do pracy. Wypaleniu towarzyszy kształtowanie się dysfunkcyjnych postaw i zachowań w pracy. Ogólnie można powiedzieć, że jest to przedłużona reakcja na przewlekłe działające w pracy emocjonalne i interpersonalne stresory. Freudenberger i Richelson definiują wypalenie jako *"stan zmęczenia czy frustracji wynikający z poświęcenia się jakiejś sprawie, sposobowi życia lub związkowi, co nie przyniosło oczekiwanej nagrody"*¹. Wielowymiarowa koncepcja Maslach wypalenie zawodowe ujmuje jako *"psychologiczny zespół wyczerpania emocjonalnego, depersonalizacji oraz obniżonego poczucia dokonania osobistych, który może wystąpić u osób, które pracują z innymi ludźmi w pewien określony sposób"*². Emocjonalne wyczerpanie uwzględnione w definicji to poczucie nadmiernego obciążenia emocjonalnego, przemęczenia, pustki uczuciowej, braku energii psychicznej i fizycznej. Jest to oś zespołu, jego najbardziej uderzający objaw. Kolejny element – depersonalizacja - odnosi się do negatywnych postaw w stosunku do uczniów i wychowanków, skłonności do traktowania podopiecznych w sposób obojętny, bezosobowy, przedmiotowy, cyniczny lub pogardliwy. Depersonalizacja w przypadku wymiaru wypalenia

¹Bańka, A., *Spoleczna psychologia środowiskowa*. Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2002

²Sęk, H., *Wypalenie zawodowe. Przyczyny, mechanizmy, zapobieganie*. Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa 2000

WARTO WIEDZIEĆ

zawodowego to dynamiczny proces obronnego dystansowania się wobec podopiecznych (aspekt interpersonalny wypalenia zawodowego). Trzeci składnik wypalenia zawodowego to tendencja do negatywnego oceniania własnej pracy, zawodowych umiejętności i dokonań, wyrażających się w obniżeniu osobistego zaangażowania zawodowego, obniżaniem osobistych osiągnięć lub obniżaniem satysfakcji zawodowej.

Skutki wypalenia zawodowego dotyczą wszystkich sfer życia. Osoba wypalona traci swoje zainteresowania (nie tylko związane z pracą) a także rezygnuje z wcześniej wytyczonych celów. Wzrasta absencja w pracy, pojawia się zrzucanie odpowiedzialności na innych oraz ogólny spadek jakości i wydajności pracy. Pojawia się akceptowanie niedojrzałych i niepoprawnych rozwiązań zawodowych oraz cyniczny stosunek wobec podopiecznych. Wypalenie zawodowe objawia się nie tylko w sytuacjach związanych z pracą – następuje pogorszenie życia prywatnego jednostki, w szczególności poprzez zaburzenie relacji społecznych poza obszarem zawodowym. Charakterystyczne dla tego stanu jest ogólne pogorszenie zdrowia fizycznego - obniżenie energii życiowej, zaburzenia snu, dziwaczne zachowania czy nadużywanie alkoholu i leków. Mogą pojawiać się zaburzenia psychiczne tj. uzależnienia, zaburzenia lękowe czy depresyjne. Stan ten może doprowadzić do porzucenia zawodu a nawet do zapowiadania prób samobójczych.

Każdy nauczyciel pracujący w zawodzie powinien zadawać sobie sprawę, jak ważne jest umiejętne radzenie sobie ze stresem i przeciwdziałanie mu. Nauka odpowiednich technik radzenia sobie ze stresorami i podejmowania efektywnych działań może uchronić przed pojawieniem się wypalenia zawodowego, a nawet cofnąć jego rozwój, gdy już się pojawiło. Z myślą o nauczycielach z różnym stażem Wojewódzki Urząd Pracy organizuje warsztaty pt. **„Stres w pracy i wypalenie zawodowe nauczyciela – radzenie sobie i profilaktyka”** oraz **„Stres w pracy i zagrożenie wypaleniem zawodowym młodego nauczyciela – radzenie sobie i profilaktyka”**. Udział w warsztatach jest **bezpłatny**.

Dokładniejsze odpowiedzi na nurtujące pytania dotyczące zarówno wypalenia zawodowego jak i stresu oraz zapisy na warsztaty prowadzone są pod adresem mailowym m.grudzinska@wup.mazowsze.pl.

WARTO WIEDZIEĆ

Bibliografia:

BAŃKA A. Społeczna psychologia środowiskowa. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2002

BATOROWSKI H. Czy warto zainteresować się problemem stresu w pracy?. Gdańsk: Okręgowy Inspektorat Pracy w Gdańsku, 2007

CHMIEL N. K. Psychologia pracy i organizacji. Gdańsk: GWP, 2003

KWIATKOWSKA G., SIUDEM A. Człowiek w środowisku pracy. Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2011

ŁOSIAK W. Psychologia stresu. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, 2008

OGIŃSKA – BULIK N. Stres zawodowy w zawodach usług społecznych. Źródła, konsekwencje, zapobieganie. Warszawa: Difin, 2006

PYZALSKI J., MERCZ D. Psychospołeczne warunki pracy polskich nauczycieli. Kraków: Impuls, 2010

SEK H. Wypalenie zawodowe. Przyczyny, mechanizmy, zapobieganie. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000

TERELAK J. F. Człowiek i stres. Bydgoszcz – Warszawa: Oficyna Wydawnicza Branta, 2007

TUCHOLSKA S. Wypalenie zawodowe u nauczycieli. Psychologiczna analiza zjawiska i jego osobowościowych uwarunkowań. Lublin: Wydawnictwo KUL, 2009

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Relacje bibliotekarzy z użytkownikami

Czytelnik (użytkownik) przychodzi do biblioteki ze względu na odczuwaną, uświadomioną bądź narzuconą potrzebę informacji edukacyjnej, rozrywkowej czy zawodowej. Oddziaływanie bibliotekarzy na czytelników czy użytkowników biblioteki widoczne jest zarówno w kontaktach o charakterze edukacyjnym (kontakt indywidualny, lekcje biblioteczne), jak i kulturalnym (spotkania autorskie, wystawy, konkursy). W takich sytuacjach są to najczęściej relacje świadome, mające na celu przekazanie wiedzy czy kształtowanie postaw.

Nawiązywanie relacji w kontakcie bezpośrednim ma miejsce w momencie wzajemnego dostrzeżenia się bibliotekarza i czytelnika, przywitania czy zaproponowania pomocy. W przypadku obsługi osób dorosłych skuteczniejsza jest postawa stojąca bibliotekarza, ułatwiająca kontakt wzrokowy, wzajemną obserwację, lepszą słyszalność, możliwość obserwacji ruchu warg. W przypadku obsługi czytelników dziecięcych wygodniejsza jest postawa siedząca, pozwalająca na nawiązanie kontaktu wzrokowego „bez zadzierania głowy”. Chęć nawiązania relacji widać również w komunikacji niewerbalnej, w postawie ciała, w utrzymywaniu kontaktu wzrokowego, skupieniu uwagi, w doborze słów. Niewłaściwym jest zakładanie rąk, nadużywanie neutralności, zbyt długie, wręcz natarczywe spojrzenia, minimalizowanie odległości, wkraczanie w przestrzeń osobistą czytelnika. Takie zachowanie bibliotekarza może być odebrane jako atak i skutecznie zniechęcić do dalszych odwiedzin biblioteki. Nadmiar materiałów na biurku, bałagan wokół bibliotekarza może dekoncentrować czytelnika, sprawiać wrażenie zamętu, niekompetencji bibliotekarza a tym samym utrudniać porozumienie. O wyglądzie bibliotekarzy napisano wiele, często niepocholebnych rzeczy. Pomimo dużych zmian, negatywne stereotypy, niestety, nadal funkcjonują. Schludny ubiór, wygląd bibliotekarza buduje zaufanie do biblioteki podobnie jak otwarta postawa. Równie ważna jest mimika twarzy, szczery uśmiech z jakim witamy czytelników. Mimika jest szczerą tylko wtedy, gdy jest zgodna z komunikatem werbalnym. Bardzo łatwo użytkownik biblioteki zorientuje się, w jakim aktualnie nastroju jest bibliotekarz, jaki ma stosunek do własnej pracy, do czytelników. Kolejna rzecz – kontakt

WARTO WIEDZIEĆ

wzrokowy. Czytelnik nie może czekać, aż bibliotekarz oderwie wzrok od komputera i odpowie, za którymś razem, na jego powitanie. Tempo mówienia, dykcja, głośność, staranność wypowiedzi i dbałość o właściwe zrozumienie ważne są nie tylko w chwili zapisywania się czytelnika do biblioteki.

W relacjach z użytkownikami równie ważny jest kontakt telefoniczny, kontakt z użytkownikami cierpliwymi, jak i niecierpliwymi, popełniającymi błędy językowe przy wypowiadaniu nazwisk autora czy tytułów utworów, niepotrzebnie przedłużającymi rozmowę. Wymaga to od bibliotekarki wiele cierpliwości, staranności w sposobie prowadzenia rozmowy, tonie głosu czy konieczności oddzwonienia po zebraniu informacji na dane zapytanie.

W procesie relacji między użytkownikiem a bibliotekarzem można wyróżnić kilka faz:

- a) zacieśnianie relacji (inicjowanie, eksperymentowanie, intensyfikowanie, integrowanie);**
- b) podtrzymywanie relacji (integrowanie, związek, odróżnianie się);**
- c) rozluźnianie relacji (odróżnianie się, ograniczanie, stagnacja, unikanie, zakończenie).**

W fazie drugiej, najdłuższej, mogą zdarzać się konflikty między bibliotekarzem a użytkownikiem, spowodowane różnymi czynnikami zewnętrznymi (duża liczba oczekujących, brak czasu, brak możliwości skorzystania z komputera), jak i wewnętrznymi (sprawy prywatne, złe samopoczucie). Konflikty ujawniają się w formie ostrej agresji słownej lub w formie łagodnej, ukrytej, gdy osoby zauważają trudność w podtrzymaniu relacji spowodowaną:

WARTO WIEDZIEĆ

- dostrzeżoną niezgodnością celów (brak możliwości przedłużenia książki, której termin minął lub chęć wypożyczenia książek z księgozbioru podręcznego),
- brakiem korzyści (niesatysfakcjonujące odpowiedzi na zgłaszane zapytania),
- wzajemną zależnością (pośrednictwo bibliotekarza w procedurze wypożyczania zbiorów, zdenerwowanie spowodowane nieumiejętnością samodzielnego korzystania z katalogu),
- nieuchronnością spodziewanych wypadków (świadomość konsekwencji zagubienia książki).

Budowanie relacji jest możliwe w sytuacji gdy obie strony procesu traktują się podmiotowo, nie dążą tylko do osiągnięcia własnego celu a ukierunkowane są na wartość, jaką jest kontakt z drugim człowiekiem.

Czasami kontakty z użytkownikiem pozostają na poziomie komunikacji bezosobowej, mającej na celu tylko uzyskanie informacji czy zwrot książki. W usługach jednorazowych ważny jest czas i skuteczność działania. W usługach personalnych dochodzi do częstych kontaktów z użytkownikiem. Przyczyn różnic w głębokości porozumienia szukać można w celu, z jakim użytkownik przychodzi do biblioteki. Czy jego wizyta ma charakter jednorazowy? Czy jest stałym mieszkańcem społeczności lokalnej? Czy biblioteka kojarzona jest przez niego jako wypożyczalnia książek, miejsce wielu imprez kulturalnych, czy może jest miejscem porady, rozmowy?

Jacy czytelnicy odwiedzają biblioteki?

Czytelnicy z tzw. nieświadomą otwartością

uważają, że biblioteka to dobre miejsce, do którego można przyjść,

by porozmawiać. Podstawowym celem ich odwiedzin jest chęć i możliwość wygadania się, przedstawienia opowieści z życia rodziny czy znajomych. Zdarza się, że posuwają się za daleko, opowiadają sytuacje rodzinne, rzeczy, które budzą zakłopotanie, zdziwienie pracownika biblioteki. Skoro sami opowiadają rzeczy osobiste, oczekują również takiej otwartości od bibliotekarza. Nie przeszkadza im też praca, którą akurat wykonuje bibliotekarz. Nadmierne wdawanie się w pogawędki, rozmowy osobiste może być bardzo źle postrzegane przez innych czytelników, którzy akurat w tym momencie odwiedzają bibliotekę.

WARTO WIEDZIEĆ

Należy umiejętnie przerwać rozmowę, ale jednocześnie nie wzbudzić w czytelniku negatywnych emocji, by kontynuować pracę. Utrzymywać rozmowę w sferze zawodowej, oficjalnej.

Czytelnicy z obniżoną samooceną

są nieśmiali, mają poważne kłopoty z wypowiedzeniem się, z rozpoczęciem rozmowy, z poprawnym formułowaniem zdań. Podczas wizyty w bibliotece nie wiedzą, jak sobie poradzić w sytuacji dla nich trudnej. Mogą dochodzić do tego „zagmatwane” komunikaty niewerbalne. Często nie patrzą na bibliotekarza, obserwują innych, wolą udawać, że wiedzą, jak się zachować. Ze strony bibliotekarza wskazana jest duża doza cierpliwości, otwartości i pomocy. Sytuacją stresującą dla czytelników jest korzystanie z katalogów elektronicznych. Naszą rolą jest udzielenie im informacji, podpowiedzenie, oswojenie z programem. Gdy czytelnik oswoi się, pozna zasady, będzie następnym razem bardziej ośmielony, więcej - wybierze ulubioną osobę, do której chętnie zwróci się podczas kolejnej wizyty. Pomoc czytelnikowi w pokonywaniu barier, nieznajomości biblioteki, warsztatu informacyjnego powinna być dokonywana w sposób delikatny, by nie wywoływać w nim dodatkowego uczucia zawstydzenia czy zmieszania. Życzliwa postawa bibliotekarza pozwoli przełamać niewiedzę.

Czytelnicy z zawyżoną samooceną

wszystko wiedzą najlepiej, są totalnie zarozumiali, muszą zawsze udowodnić, że mają rację. Uważają, że sami dadzą sobie radę. Zdarza się, że na sugestie pomocy reagują ostro. Gdy okazuje się, że nie radzą sobie przy trudniejszych zadaniach, rodzi się u nich frustracja, padają zarzuty, że biblioteka jest źle zorganizowana, że nic w niej nie można znaleźć. Nie podoba się im tempo obsługi, jakość zbiorów, godziny otwarcia. Stają się roszczeniowi, wymieniają wady i błędy w funkcjonowaniu biblioteki. Rolą bibliotekarza jest uzyskanie od takich czytelników konkretnego zarzutu i pokazanie pozytywnych elementów pracy biblioteki. Udzielenie pomocy przez bibliotekarza takim osobom jest bardzo trudne, gdyż wymaga wielkiej cierpliwości.

Czytelnicy z umiarkowaną samooceną

są przyjaźni, lubią odwiedzać bibliotekę. Przychodzą często, są

WARTO WIEDZIEĆ

aktywnymi czytelnikami. Śmiali, otwarci, spontaniczni w kontaktach, umieją zachować się w różnych sytuacjach. Reprezentują postawę dojrzałego czytelnika, dobrze się z nimi pracuje. Rozumieją komunikaty ze strony bibliotekarza, szanują go. Adekwatnie do sytuacji, niezależnie od własnych przeżyć, nie „wyladowują” swoich emocji na bibliotekarzu. Przychodzą do biblioteki, by się spotkać z innymi ludźmi. Wiedzą, czego chcą, łatwo się uczą. Lubią bibliotekarza i bibliotekę.

Mówiąc o relacjach bibliotekarza z użytkownikami, czytelnikami biblioteki, warto wspomnieć o pośredniej formie komunikacji, jaką jest witryna internetowa biblioteki, umożliwiająca docieranie do użytkownika również w środowisku elektronicznym, dająca możliwość kontaktu z biblioteką (czat, e-mail, blog, Facebook, Twitter). Strony i serwisy biblioteczne oferują często wiele gatunków wypowiedzi typu: formularz elektroniczny, biuletyn elektroniczny, księgi gości, katalog stron, fora, blogi, wiki. Sprawna, skuteczna, przyciągająca wzrok strona internetowa może służyć jako punkt wyjścia, do nawiązywania relacji osobowych i podtrzymywania kontaktu. Bibliotekarze udzielają odpowiedzi na zadawane pytania, przypominają o terminie zwrotu książek, informują o nowościach, kolejnym numerze biuletynu bibliotecznego. Krótki czas oczekiwania na odpowiedź, szybka reakcja na sugestie czy skargi, zrozumiałość tekstu dla użytkownika nieobeznanego z terminologią biblioteczną to niezbędne warunki, by kontakt z biblioteką czytelnik mógł uznać za satysfakcjonujący.

Bibliografia:

KISIŁOWSKA Małgorzata. Biblioteka w sieci - sieć w bibliotece. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2010. ISBN 978-83-61464-35-8.

Materiały szkoleniowe z warsztatów „PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY PRACY BIBLIOTEKARZA” Warszawa SBP (IV/V 2013)

Małgorzata Komor
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Bariery informacyjne

Bariery informacyjne możemy zdefiniować przede wszystkim jako różnego rodzaju przeszkody, które utrudniają lub uniemożliwiają dostęp do informacji, a także korzystanie z niej i jej upowszechnianie. Zagadnienie barier informacyjnych wiąże się bezpośrednio z takimi terminami jak potrzeby informacyjne oraz zachowania informacyjne.

Bariery, o których mowa powstają w podobnym kontekście co potrzeby oraz zachowania informacyjne. Potrzeby powodują, że osoba podejmuje szereg działań, zachowań, w celu znalezienia informacji. Zachowania te jak i potrzeby mają głęboki związek zarówno z cechami osobowościowymi człowieka, jak i środowiskiem, które go otacza.

Wachlarz typologii barier informacyjnych jest bardzo rozległy, co uwarunkowane jest różnego rodzaju czynnikami lub grupami czynników wpływającymi na powstanie bariery, np. *bariera dostępu do informacji*, może być związana z wieloma zmiennymi m.in. z niezależną od użytkownika dostępnością źródła, jak i związana z osobą użytkownika – wiedza i motywacja do przyswojenia treści.

<http://www.wspkorczaek.eu/img/wydarzenia/komunikacja.jpg>

WARTO WIEDZIEĆ

Opracowaniem typologii barier informacyjnych podjęła się Marzena Świgoń w swojej książce „**Bariera informacyjne**”, gdzie możemy odnaleźć typologie wynikające zarówno z rozważań teoretycznych jak i badań empirycznych autorki. Jednak należy zaznaczyć, że owe bariery „tworzą kompleks zależnych od siebie i wzajemnie przenikających się zjawisk, dlatego w praktyce właściwie niemożliwe jest wyznaczenie wyraźnej granicy pomiędzy różnymi ich rodzajami i formami”.

Żaden podział nie spełni zasad rozłączności, bowiem wszelkie bariery oddziałują na siebie, a szczególnych trudności w klasyfikacji barier przysparza fakt, że autorzy właśnie tych klasyfikacji używają różnych nazw na określenie tych samych zjawisk, co niejako wprowadza zamęt terminologiczny.

Dlatego też, biorąc pod uwagę klasyfikacje barier różnego autorstwa możemy podzielić bariery na cztery grupy:

- bariery związane z użytkownikiem informacji
- bariery interpersonalne
- bariery środowiskowe
- bariery związane ze źródłem informacji

Wśród **barier związanych z użytkownikiem informacji** możemy zaliczyć m.in.: barierę braku wiedzy, czyli brak umiejętności interpretowania danej informacji, barierę terminologiczną – zbyt trudny specjalistyczny język, barierę języków obcych, opór psychiczny przed korzystaniem z komputerowych baz danych, opór psychiczny przed proszeniem o pomoc w wyszukaniu informacji, brak wystarczającej ilości czasu na poszukiwanie informacji, obawa związana z korzystaniem z biblioteki – bariera związana z brakiem wiedzy o bibliotece, brakiem uczucia komfortu oraz pracownikami biblioteki.

W skład **barier interpersonalnych** wchodzi przede wszystkim opory psychiczne użytkowników przed zadawaniem pytań oraz brak dostatecznej pomocy ze strony osób będących źródłem informacji. **Bariera środowiskowe** zwane inaczej barierami obiektywnymi, zewnętrznymi, czy też makrobarierami mają znacznie szerszy zasięg działania. Do nich należą bariery finansowe, prawne, geograficzne oraz polityczne i kulturowe. Natomiast **bariera związane ze źródłem informacji** możemy podzielić

WARTO WIEDZIEĆ

dodatkowo na dwie grupy, tworzone przez biblioteki oraz tworzone przez autorów i wydawców. Barrierami tworzonymi przez biblioteki są: brak źródeł – spowodowany brakiem zakupu lub niewystarczająca liczbą egzemplarzy, nieprzyjemne regulaminy, opóźnienia biblioteczne związane z błędami bibliotekarzy lub brakującymi publikacjami, z powodu kradzieży, czy zniszczenia. Wśród barier tworzonych przez autorów i wydawców możemy wymienić m.in.: opóźnienia wydawnicze, trudności w dostępie do materiałów niepublikowanych, nadmiar informacji – trudności z selekcją informacji oraz nieprzyjemne narzędzia wyszukiwawcze – trudności w korzystaniu z systemów informacyjno – wyszukiwawczych tj. indeksy, hasła przedmiotowe.

Myślę, że stojąc przed obliczem tylu barier informacyjnych mamy prawo poczuć się zagubieni, a jednocześnie znając wykaz problemów możemy zwrócić na nie większą uwagę i poszukiwać sposobów na ich rozwiązywanie.

Bibliografia:

ŚWIGOŃ M. Bariery informacyjne: podstawy teoretyczne i próba badań w środowisku naukowym, Warszawa: Wydawnictwo SBP, 2006.

RELACJE

Beata Szczepkowska
Społeczna Szkoła Podstawowa STO w Ciechanowie

„Żywe manekiny w księgarni”

*„Pośród książek ciszy
Nagle głosów gwar.
Tuwim, Brzechwa Janek
Z radością się wdarł.
Słowa nagle brzmiały
Uniósł się ich czar ...”*
Autorka nam znana

W roku szkolnym 2013/2014 Społeczna Szkoła Podstawowa i Społeczne Gimnazjum STO w Ciechanowie przystąpiły do konkursu ogłoszonego przez Kancelarię Prezydenta RP pt. „2014! Młodzi dla wolności”. Konkurs ten miał być zachętą dla uczniów, nauczycieli i rodziców do włączenia się w obywatelskie obchody Święta Wolności. Jednocześnie miał przybliżyć najnowszą historię – ostatnie dwudziestopięciolecie, czas przełomu. STO aktywnie zaangażowało się w realizację projektów konkursowych. Liczne opisy znajdziemy na internetowej stronie szkół.

RELACJE

Jednym z nich był happening, który zorganizowały Beata Szczepkowska i Małgorzata Zadrożna-Ulatowska. Happening odbył się 4 czerwca w ciechanowskiej księgarni „Wiedza” przy ulicy Warszawskiej, dzięki uprzejmości właścicieli państwa Agaty i Andrzeja Zelechów z udziałem entuzjastycznych pracowników.

Wzięły w nim udział dzieci z klasy trzeciej Społecznej Szkoły Podstawowej STO w Ciechanowie. Akcja odbyła się pod hasłem: „W 25 lat po odzyskaniu wolności czytam co chcę, bo mam wybór; gdzie i kiedy chcę, bo mogę decydować; biorę udział, bo mam takie prawo i chcę z niego korzystać”.

Uczniowie po wybraniu książek z księgarnianych półek, zasiedli na wystawie i jako żywe manekiny, rozpoczęli czytanie. Zadanie nie było łatwe- trzeba było pokonać własną nieśmiałość i sprostać zainteresowaniu

RELACJE

przechodniów. Dzieci początkowo nieufne już po kilku chwilach poczuły przygodę i same wyznaczały kolejność występu. Zadziwiająca była aktywność dzieci na co dzień wycofujących się – tu niecierpliwie oczekiwały na m i k r o f o n! Świadomość niezwykłego miejsca, czasu, udziału i kontaktu z wielką literaturą wzmocniły wiarę we własne możliwości, pewność siebie i poczucie sprawstwa. Akcja, poza aspektem społecznym, niewątpliwie wspierała czytelnictwo. Uczniowie przeżyli ciekawą przygodę z książką, teraz chętnie po nią sięgają, czytają, dyskutują. Kształtowanie świadomości młodego człowieka, ukierunkowywania go na poszukiwanie, rozróżnianie, wspieranie w dokonywaniu mądrych wyborów nadaje sens pracy nauczycielskiej, a przede wszystkim terapeutycznej.

„Bardzo mi się podobał sposób w jaki akcja pod hasłem [...] została przeprowadzona. Autorka pomysłu w niebanalny sposób pokazała dzieciom, że obcowanie z książką - zarówno czytanie jak również poszukiwanie i wybór odpowiedniej może być dla dziecka doskonałą zabawą”- opinia mamy „dziecka z wystawy”.

Barbara Ciarcńska
Szkoła Podstawowa w Glinojeku

Rok Czytelnictwa w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Glinojeku

Nasze społeczeństwo staje się coraz bardziej mobilne. Coraz bardziej jest też uzależnione od wszelkiego rodzaju nowinek technicznych. W sidła sieci, gier i programów telewizyjnych wpadają już najmłodszy. Multimedia – to nie jest to, na czym powinniśmy skupiać w przeważającej mierze swoją uwagę. Trzeba jednak kroczyć z postępem-pamiętając, by czynić to mądrze i odpowiedzialnie. Na tę okoliczność uczniowie kl. IV a i kl. IV c oraz zespół muzyczny, przygotowali scenariusz przedstawienia pt. „Szlakiem baśni, i „Mała smutna królewna”. W uroczystości wzięła udział cała społeczność szkolna.

RELACJE

W celu popularyzacji czytelnictwa i motywowania do czytania, w naszej szkole wśród uczniów klas II-III i IV (dwie kategorie wiekowe) - przeprowadzono II-etapowy konkurs „Czy znasz baśnie Andersena?”. I etap-odbył się dnia 2014-04-29, przystąpiło do niego 25 uczniów. Był przeprowadzony test ze znajomości treści wybranych baśni. Do IIetapu - zakwalifikowało się 15 osób, którzy ciągnęli losy z pytaniami, fragment dowolnej baśni i udzielali pisemnych odpowiedzi. Następnie uczestnicy musieli odgadnąć tytuł baśni w oparciu o wylosowaną ilustrację i rekwizyt. W dalszej części jury dokonało podsumowania wyników konkursu i wyłoniło zwycięzców. Za zajęcie poszczególnych miejsc, uczniowie otrzymali nagrody książkowe zaś pozostałym za udział wręczono dyplomy.

Na przełomie stycznia i lutego był przeprowadzony w oparciu o utwory Kornela Makuszyńskiego-konkurs plastyczny pt. „Podróże Koziołka z Pacanowa do Norwegii”.

W konkursie brali udział uczniowie kl. I-III oraz kl. IV-VI. Uczestnicy konkursu otrzymali nagrody książkowe i dyplomy.

RELACJE

Celem konkursu było:

- popularyzacja postaci i twórczości Kornela Makuszyńskiego;
- rozwój umiejętności plastycznych;
- rozbudzanie zainteresowania poezją i sztuką;
- kształtowanie gustów artystycznych oraz rozwijanie upodobań plastycznych;
- prezentacja plastycznych uzdolnień uczniów;
- uczenie zasad zdrowej rywalizacji;
- integracja uczniów klas I-VI;
- promowanie czytelnictwa.

W konkursie plastycznym pt. „Podróże na piórze Wandy Chotomskiej” (kwiecień - maj), ze Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Głinojecku wzięli udział uczniowie z sześciu klas: III a, III b, III c i VI a, VI b, VI c. Na konkurs wpłynęło 13 prac. Do Powiatowej Biblioteki Publicznej przekazano 10 najlepszych prac: Aleksandra Paczkowska „Herbatka” [praca wyróżniona w konkursie powiatowym], Anna Podlecka „Drzewo z czerwonym żaglem”, Iga Jasińska „Dwa fortepiany” [praca wyróżniona w konkursie powiatowym],

RELACJE

Izabela Kraśnicka „Drzewo z czerwonym żaglem”, Julia Ziółkowska „Filipek szuka mamy”, Kinga Ryzińska „Fortepian”, Maja Piwowarska „Kurczę blade”, Maria Dąbrowska „Mysia mowa”, Oliwia Bieńkowska „Nie deptać stokrotek”, Weronika Piotrowska „Koncert” [praca nagrodzona w konkursie powiatowym], Wiktoria Wiśniewska „Krakowiaczek”.

Mirosława Ostrowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

XIII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom

W ramach kampanii społecznej „Cała Polska czyta dzieciom” zainaugurowanej przez „Fundację ABCXXI” tegoroczny XIII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom obchodzony był pod hasłem „Czytanie - mądra rzecz”.

W tym roku – po raz pierwszy w dniach 1 – 8 czerwca Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie przyłączyła się do tej akcji. 3 czerwca 2014 r. bibliotekarki odwiedziły dzieci z Niepublicznego Integracyjnego Przedszkola „Zamkowe Skrzaty” w Ciechanowie. Przedszkolaki chętnie opowiedziały o swoich ulubionych bajkach, które czytają im rodzice a następnie wysłuchały opowieści o małych kucykach z „Przygód z chmurką”. W ramach zajęć plastycznych dzieci wykonały swoje pierwsze zakładki do książek.

RELACJE

5 czerwca 2014 r. odwiedziłyśmy przedszkolaki z Centrum Aktywności Dziecięcej „Tęcza” w Ciechanowie. Dzieci z wielkim zaciekawieniem wysłuchały historii Królowy Śnieżki, bajki będącej klasyką literatury dziecięcej, którą zna każdy.

6 czerwca 2014 roku czytałyśmy grupie „Pszczółki” z Miejskiego Przedszkola nr 4 w Ciechanowie. Przedszkolaki z uwagą wysłuchały opowieści o przygodach „Franklina” a następnie odpowiadały na zagadki dotyczące ich ulubionych bajek.

Mirosława Lewandowska-Wołosz
Miejska Biblioteka Publiczna w Ciechanowie. Oddział Zbiorów Naukowych i Regionalnych

Tajemnica ulicy Zagumiennej

*Mój pusty dom cały skrzypi i pełny jest nie wiem czego,
co wchodzi na nasze miejsce
W taką noc jak dzisiaj umarli przychodzą we śnie.
Niosą żywym kubek ochłody.
Kto położy czule dłonie błogosławieństw na kamieniu,
którego nie ma.
z wiersza Anny Kamieńskiej*

Ulica Zagumienna w Ciechanowie ciągnie się od Pułtuskiej w kierunku koszar. Choć ledwie jedna przecznica dzieli ją od ratusza, zachowała częściowo zaciszny, wiejski charakter (gumnem nazywano niegdyś stodołę). Większość starszych domów stoi tuż przy drodze, z wyjątkiem jednego, oddalonego tak bardzo, że dziś znalazł się obok budowanej obwodnicy. Podobno dawny właściciel posesji, Walisiewicz, znając plany poprowadzenia tędy nowej ulicy — mowa o latach 30. XX w. — przewidująco postawił tam swój nowy dom. Nie mógł przewidzieć ani tego, że minie 80 lat nim pojawi się tu droga, ani tego, że jego mieszkańcy nie zaznają w nim szczęścia i spokoju. Ostatnia lokatorka doznała pomieszania zmysłów. Jeśli ściany zachowują pamięć wydarzeń, trudno się temu dziwić.

* * *

1 września 1939 roku na Ciechanów spadły niemieckie bomby. Wiele osób zdecydowało się na ucieczkę, ale szybko wróciło, żeby ciężkie czasy przeczekać we własnym domu. Kilkanaście tysięcy ciechanowian — Polaków i Żydów — nie przeczuwało, że te bomby to początek długiej, wyniszczającej okupacji. Nikt nie znał niemieckich zamiarów uczynienia Ciechanowa stolicą nowego obszaru administracyjnego, a w dalszej perspektywie zagospodarowania tego terenu jako przestrzeni życiowej wyłącznie dla Niemców.

REGION

„Cieężkie było życie Polaka w czasie okupacji — pisał dwadzieścia lat po wojnie Robert Bartołd — ale po stokroć cięższy był los Żyda, który ustawicznie oczekiwał ciosu i czuł się zawsze jak skazaniec, któremu już przeczytano wyrok śmierci, a jeszcze nie zdecydowano o dacie stracenia. Zaszczuci, wygłodniali, upadlani na każdym kroku, wyciskiwani aż do ostatniego tchu, mordowani bez powodu codziennie jawnie i skrycie. [...] Łaja Grynbaumowa, dawna moja sąsiadka, przy każdym spotkaniu pytała mnie wśród łez: »Powiedz, kiedy już ta śmierć przyjdzie, kiedy przyjdzie, tam jest na pewno lepiej«”. Publiczne egzekucje stały się niemieckim sposobem na zastraszanie i tak już pogiębionych ludzi.

Jest początek listopada 1942 roku. Paulina Rybakovsky stoi w oknie swojego mieszkania, wychodzącym na Bahnhofstrasse (ul. Sienkiewicza), a po jej twarzy spływają łzy. Po świeżo ułożonym bruku sunie w kierunku dworca kolejowego wynędniały tłum. Ciechanowscy Żydzi opuszczają miasto. Paulina Rybakovsky, która przybyła z rodziną z Prus Wschodnich, by rozpocząć nowe życie w stolicy rejencji Zichenau, wie, co czeka ich na końcu drogi. Choć jest Niemką, współczuje im z całego serca.

Czy oni też to wiedzą? We wrześniu 1939 roku mogli jeszcze ludzić się, że wojna potrwa niedługo, że uda się jakoś przystosować i przeżyć, ale trzy lata później trudno już mieć jakiegokolwiek złudzenia. Tłum pędzony na dworzec to ludzie młodzi i w sile wieku, zdrowi — o ile można mówić o zdrowiu w przypadku narodu skazanego na powolne wyniszczenie głodem. Z Rynku idą na dworzec najkrótszą drogą: Marktstrasse czyli dawną ulicą Targową, a dzisiejszą 17 stycznia, stąpając po nagrobkach swoich dziadów, którymi utwardzono drogę po zlikwidowaniu dwóch żydowskich cmentarzy. Dalej idą przez centrum nowego osiedla domów mieszkalnych dla Niemców — Frankenplatz czyli dzisiejszy plac Piłsudskiego w dzielnicy Bloki. Pojadą prosto do Auschwitz–Birkenau. Są wśród nich dwie siostry Robotówny, jedną z nich, Rozę, czeka śmierć na szubienicy za udział w obozowym ruchu oporu.

„Następnego dnia — pisze R. Bartołd — stawiły się na rozkaz na Rynku setki podwod chłopskich z okolicznych wsi. Pozostali Żydzi mieli się stawić również. [...] Wozy ruszyły i wyciągnęły się na szosie pułtuskiej w olbrzymiego węża. [...] Jeszcze staruszka Fajga Robotowa w przejeździe potrząsnęła poważnie głową... jeszcze mignęła twarz Łai Grynbaumowej wśród dzieci... jeszcze mleczarka Szlezyngerowa... i wszystko zniknęło w dali

REGION

w jesiennej mgle i wzniesionej kurzawie. [...] Nikt z wywiezionych wtedy nigdy do Ciechanowa nie wrócił. Kryje ich tam gdzieś zbiorowa mogiła”.

O starych i chorych Niemcy zatroszczyli się na swój sposób. Przed akcją opróżniania miasta z Żydów rozgłosili, że dla chorych przygotowano szpital, w prywatnym domu Walisiewicza przy ul. Sagumerstrasse czyli Zagumiennej. W tym prowizorycznym „szpitalu” zmieściło się 68 osób. Na pewno nie mieli świadomości, że to śmiertelna pułapka, w przeciwnym razie, czy starsza Żydówka zdecydowałaby się przekupić Polaka z Zagumiennej, aby ją tam doprowadził?

Tego samego dnia, kiedy odprawiono już wozy, pod dom Walisiewicza zajęchało na motocyklach dwóch żandarmów z bronią. Robert Bartołd podaje nazwisko jednego z nich — Gotzman. Był to kolonista niemiecki spod Ciechanowa. Drugim był Meinert, szef Schutzpolizei. Weszli do środka i zaryglowali drzwi. Widzieli to ukryci w stodole polscy sąsiedzi. Po chwili rozległy się strzały. Po pewnym czasie Niemcy wyszli na zewnątrz i zrobili sobie przerwę na papierosa. Potem wrócili do środka i dokończyli robotę. Po kilku strzałach wyszli, schowali pistolety i wsiedli na motocykle. Siedzący w stodole Polacy zobaczyli, że wybrali drogę powrotną przez ich podwórze i zamarli z przerażenia. Bali się, że jeśli egzekutorzy odkryją świadków, ich też zastrzelą. Ale Niemcy zrobili tylko rundkę wokół kieratu i wyjechali na drogę. Dla pewności cała rodzina opuściła dom i przez trzy tygodnie ukrywała się na wsi pod miastem. Potem wrócili, nikt się nimi nie zainteresował.

Trupy kazano uprzątnąć Polakom. To, co zobaczyli po wejściu do domu pokazało im przebieg całej egzekucji i pozwoliło opisać ją później Robertowi Bartołdowi: *„Działy się tam dantejskie sceny, chorzy w panice zrywali się z łóżek, biegali wzdłuż ścian, cisnęli się w kąty... cisnęli się w śmiertelnej trwodze pod łóżka, ale wszędzie trafiały ich kule zimnych bandytów. Krew zalewała ściany, łóżka, podłogi... bryzgała na sufity. Dzieci chroniły się do łóżek starszych... Starzy zasłaniali oczy...”*

Meinert po powrocie do domu poskarżył się żonie, że brzydzi się morderstw, które musi wykonywać z rozkazu Ericha Kocha. Ich polska służąca Kazia wyczyściła zakrwawiony płaszcz.

Mieszkańcy ul. Zagumiennej i sąsiednich, na rozkaz władz niemieckich, przewieźli ciała najkrótszą drogą na cmentarz żydowski za miastem. Do ankiety o zbrodniach hitlerowskich,

REGION

przeprowadzonej ćwierć wieku później, w listopadzie 1968 roku, informację o wywożeniu zwłok podali Tadeusz Kostrzewa, Maria Mazanek i Tadeusz Szpalerski. Zapamiętali, że przez próg domu przelewała się krew. 68 osób to — obrazowo przeliczając — więcej niż dwie klasy szkolne. Trzeba było wykopać duży dół lub doły na cmentarzu, najlepiej w takim miejscu, gdzie nie było ryzyka natrafienia na starsze groby. Dziś miejsce to nie jest oznaczone.

Na ulicy Zagumiennej mieszkał w czasie okupacji Teodor Leonard Młynarski, pracując jako wozak. Przedwojenny inteligent, polonista w gimnazjum Krasieńskiego, kiepsko radził sobie z powożeniem, dużo lepiej z pisaniem. A jednak nigdy o tych dramatycznych wydarzeniach nie napisał, choć trudno, aby o nich nie wiedział. Po wojnie był wydawcą jedyne w dziejach miasta czasopisma społeczno–kulturalnego pod tytułem „5 Rzek”. Na jego łamach ukazały się wspomnienia R. Bartołda, przytaczane tutaj wcześniej. Do wspomnianej ankiety informacje o zbrodni podali: Władysław Kozakiewicz, Edmund i Tadeusz Szpalerscy, Edmund i Józefa Rykowscy.

W czasie wojny ciechanowski kirkut nie był wyłącznie cmentarzem Żydów ciechanowskich. Pochowano na nim również zmarłych Żydów z innych okolic przesiedlanych tutaj tymczasowo, zgodnie z niemiecką praktyką służącą wyrwaniu ludzi ze znajomego otoczenia, lub tylko transportowanych przez miasto. W tym miejscu Niemcy grzebali też Polaków — ofiary egzekucji. Była to praktyka stosowana przez nich podczas okupacji nie tylko w Ciechanowie. Można się domyślać, że intencją było pohańbienie chrześcijan przez takie miejsce pochówku. Mało tego, cmentarz był też miejscem egzekucji Polaków, których od razu na miejscu chowano, jak np. ok. 10 osób zabitych pod koniec wojny, 13 października 1944 roku. Polskie ofiary zostały po wojnie ekshumowane i przeniesione na cmentarze katolickie, ale już żołnierzy narodowości żydowskiej, poległych w czasie II wojny światowej, nie przeniesiono na cmentarz żydowski.

Spadkiem po niemieckich rządach jest wspomniana dzielnica Bloki oraz zatarcie starej siatki ulic w centrum miasta. W miejscu, gdzie przez dwieście lat stała synagoga, między Hałą Pułtuską a dzisiejszą ulicą 11. Pułku Ułanów Leginowych, jest dziś plac zabaw i osiedlowe uliczki. Na starym żydowskim cmentarzu stanęły w latach 50. nowe domy i garaże. Tzw. nowy cmentarz, przed wojną otoczony przez pola uprawne, dziś jest placem porośniętym trawą, otoczonym przez bloki osiedla Aleksandrówka. Pośrodku stoi pomnik ufundowany

REGION

przez żydowskie Stowarzyszenie Przyjaciół Ciechanowa i Okolicy z Paryża — jedyna pamiątka po wielowiekowej obecności Żydów w mieście. Uroczystość odsłonięcia odbyła się w kwietniu 1963 roku. Obecny na niej Robert Bartołd zapisał: *„Młodzi w milczeniu przyglądali się wszystkim i wszystkiemu. Wydawało się, jakby się zastanawiali, czy możliwe jest, aby te wszystkie okropności okupacji właśnie tu się działy, a jednocześnie dawali się dziwić, co ich ojców czy matki tu ciągnie? [...] Starsi zaś, a szczególnie urodzeni w Ciechanowie, zachowywali się dziwnie, z nerwowym ożywieniem stale przenosili się z jednego miejsca na drugie, jakby czegoś czy kogoś szukali... jakby chcieli coś dawnego odnaleźć [...] Ale nic i nikogo znaleźć nie mogli. [...] nawet mogli ich nie znaleźć...”*.

Pomnik z 1963 roku nie był pierwszy. W archiwum Towarzystwa Miłośników Ziemi Ciechanowskiej prowadzonym przez p. Bernarda Grzankowskiego przechowywana jest fotografia cmentarza z połowy ubiegłego wieku. Na pierwszy rzut oka niepozorna, nie zwróciła dotychczas nikomu uwagi. Jeśli jednak przyjrzeć się jej uważniej, można dostrzec dwie dziwne piramidy, jedną pośrodku, a drugą na skraju, od strony ul. Pułtuskiej. Fotografia została zrobiona w końcu lat 40. lub w 50. XX w. Skąd takie datowanie?

Wkrótce po wojnie do Ciechanowa powróciło ok. 30 Żydów. Za swój obowiązek uznali przeniesienie zwłok sąsiadów lub krewnych pogrzebanych w przypadkowych miejscach w okolicy Ciechanowa na cmentarz, który choć splantowany i ograbiony z pomników nagrobnych, nadal pozostawał cmentarzem. Jesienią 1947 roku powstało Żydowskie Zrzeszenie Religijne liczące 19 członków. Za ekshumacje odpowiedzialni byli Natan Górny i Dawid Mławski. Na koniec wzniesione zostały dwie piramidy zwieńczone fragmentami macew. Jedna z nich, pośrodku cmentarza, została przebudowana w roku 1963 na obecny pomnik. Dlaczego piramidy były dwie? Czy jedna z nich, ta nieistniejąca, mogła upamiętniać miejsce pochówku 68 ofiar egzekucji w domu Walisiewicza przy ul. Zagumiennej? Z trzydziestu ocalałych Żydów w roku 1952 roku pozostały w mieście zaledwie trzy osoby, dziś nie ma już kogo o to spytać. Na fotografii widać zapadniętą ziemię po bokach centralnej piramidy. Czy mogą to być ślady po ekshumacji polskich ofiar, które z kolei przeniesiono na cmentarz katolicki? Czy dziś jest w ogóle możliwe znalezienie odpowiedzi na te pytania? I najważniejsze: czy warto je zadawać?

REGION

Na pewno warto zapamiętać to, co jest pewne: że tzw. dom Walisiewicza, przez którego próg przelewała się w 1942 roku krew zastrzelonych przez dwóch Niemców chorych, starców i dzieci, do dziś stoi przy ul. Zagumiennej. Dotychczas jego położenie określane było w publikacjach dotyczących wojny bardzo nieprecyzyjnie.

Pamięć o okupacji blednie z każdym rokiem. Coraz trudniej doliczyć się dokładnej liczby zamordowanych, ustalić personalia. Imion i nazwisk 68 ofiar z Zagumiennej pewnie nigdy nie poznamy. „...domy zmiecione, cmentarze rozdrapane, imiona wdeptane w ziemię. [...]. Gdy nie ma nic, nawet napisu, choć tyle tu pokoleń szło do ziemi...” — słowa z wiersza Anny Kamińskiej o krakowskim stolarzu i poecie Mordechaju Gebirtigu są prawdziwe — niestety — w prawie każdym polskim mieście. Muzykę do tego wiersza skomponował Przemysław Gintrowski. Nagranie umieszczone w Internecie to prawdziwy pomnik; choć istnieje tylko w postaci cyfrowej, jest bardziej poruszający niż te z kamienia.

Tekst został wydrukowany w 9 numerze „Tygodnika Ciechanowskiego”, 4 marca 2014 r.

„Nowy” cmentarz żydowski, stan w końcu lat 50. XX w. — widoczne dwa pomniki.

Fot. w zbiorach Towarzystwa Miłośników Ziemi Ciechanowskiej

REGION

Nieistniejący pomnik na skraju cmentarza, w oddali widoczna ul. Pułtуска.

Fot. w zbiorach Towarzystwa Miłośników Ziemi Ciechanowski

Tzw. dom Walisiewicza przy ul. Zagumiennej, stan z października 2012 r.

Fot. M. Lewandowska-Wołosz

Agnieszka Kołodziejska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Stefan Żeromski i Szulmierz

150 lat temu, 14 października 1864 roku w Strawczynie koło Kielc, urodził się Stefan Żeromski, jeden z najbardziej znanych polskich pisarzy przełomu XIX i XX w. Jest to doskonała okazja, aby przypomnieć sylwetkę tego wspaniałego polskiego prozaika, publicysty i dramaturga, który przez krótki czas przebywał w okolicach Ciechanowa.

Stefan Żeromski urodził się w zubożałej rodzinie szlacheckiej herbu Jelita. Całe dzieciństwo pisarza związane było z Górami Świętokrzyskimi, których krajobraz kształtował jego wrażliwość, oddziaływał na wyobraźnię.

Jego ojciec Wincenty, był dzierżawcą folwarków. Żeromski spędził dzieciństwo w jednym z nich, w Ciekotach w Górach Świętokrzyskich. Matka, Józefa z Katerłów zajmowała się domem. Państwo Żeromscy oprócz Stefana mieli jeszcze cztery córki, z których dzieciństwo przeżyły dwie : najstarsza Olesia i najmłodsza Bolcia.

W 1873 roku dziewięcioletni Stefan trafił na rok do szkoły początkowej w Psarach, a rok później rozpoczął naukę w Męskim Gimnazjum Rządowym w Kielcach. Lata kieleckie były dla pisarza bardzo trudne. Uczył się słabo, miał kłopoty ze zdrowiem, utrzymywał się z korepetycji. W Gimnazjum spotkał wybitnego nauczyciela, który wpłynął na jego dalsze życie. Był nim Antoni Gustaw Bem, historyk literatury, publicysta i krytyk, zwolennik pozytywizmu, wybitny pedagog. Żeromski wspominał o nim w „**Dziennikach**” i uwiecznił w „**Syzyfowych pracach**” jako profesora Sztettera.

W 1879 roku zmarła Żeromskiemu matka, a dwa lata później ojciec ponownie się ożenił, siostry oddano do krewnych. Jego sytuacja pogorszyła się, kiedy w 1883 roku zmarł ojciec. Pisarz pozostał sam, bez środków do życia. Nie przystąpił do matury, więc po ukończeniu gimnazjum zapisał się do Szkoły Weterynaryjnej, gdzie nie wymagano świadectwa dojrzałości. W jego życiu rozpoczął się okres prawdziwej walki o byt. Podczas krótkiego pobytu na uczelni zafascynowało Żeromskiego życie ideowe studentów warszawskich. W tym

REGION

czasie pisarz związał się również z czasopismem „Głos”, w którym ukazały się niebawem jego pierwsze utwory. Niestety, bieda zmusiła go do porzucenia Warszawy i zatrudnienia się w charakterze guwernera w szlacheckich dworach. Jednym z nich był dwór Antoniego Cyprysińskiego w Szulmierzu koło Ciechanowa, gdzie pisarz przebywał jako korepetytor dzieci właścicieli.

Szulmierz – dwór (fot. B. Bielasta, 2010 r.)

Szulmierz – pomnik S. Żeromskiego (fot. B. Bielasta, 2010 r.)

REGION

Żeromski przebywał w Szulmierzu od 15 lipca do 26 sierpnia 1887 roku. Cały swój pobyt, przeżycia i spostrzeżenia opisał w tomiku 9/XIV „Dzienników”. Znalazły się tam zarówno uwagi na temat dworu, jego mieszkańców i gości, bliżej i dalszej okolicy oraz przejmujące opisy przyrody. Otrzymał pokój na piętrze, gdzie mógł swobodnie rozmyślać. Szybko zaznajomił się z domownikami. Dziedzic, był w ocenie Żeromskiego, inteligentnym, kulturalnym i dobrym gospodarzem, mającym wszechstronne wykształcenie nie tylko ogólne, ale i rolnicze. Państwo Cyprysiński mieli czwórkę dzieci. Starsi Kazimierz i August, z którymi pisarz odbywał lekcje oraz mały Włodzio i Tosia.

Żeromski, tak jak domownicy, przebywał głównie w domu i parku. Czasami wychodził dalej, przemierzał bliższą i dalszą okolicę, notując spostrzeżenia :

„Szulmierz otacza z jednej strony szerokim pólkiem las, odległy od dworu o kilkadziesiąt kroków. Jest to las brzoźowy, zjawisko spotkane przeze mnie po raz pierwszy. Nieopisane wrażenie sprawia ta masa plączących brzoź”¹

Samotność i tęsknota oraz wyczekiwanie na list od ukochanej zmusiły Żeromskiego do długiej wycieczki na pocztę w Ciechanowie. Licząca dziewięć wiorst droga w obie strony zabrała mu trzy i pół godziny. Ciechanów w oczach pisarza okazał się miasteczkiem czystym, gdzie prostymi ulicami chodzili Żydzi bez pejsów. Młodzieniec minął budujące się koszary, zobaczył ratusz z wieżą oraz trafił na pocztę przy ulicy Wielko – warszawskiej.

Miejscem, do którego wzdychał Żeromski od początku pobytu w Szulmierzu, była Opinogóra, do której w końcu trafił konno ze swoim elewem Kaziem. Oglądał płaskorzeźbę nagrobną Marii z Radziwiłłów, ołtarz główny oraz podziemia. Lekcje, rozmowy, wycieczki, ciche i spokojne życie, jakie w Szulmierzu wiódł Żeromski, obfitowało liczne obserwacje. Pisał liczne notatki. Sześć tygodni spokojnego, wiejskiego życia szybko minęło, autor pisał :

„Nie było dnia, w którym nie doznałbym jakiejś przyjemności, i nie było dnia, abym doznał smutku, aby mnie spotkało nieszczęście. Obecnie jest mi tak dobrze!”²

¹ Żeromski S. : *Dzienniki. [T.] 2: 1886-1887*, 1954, s. 323

²Tamże, s. 377-378

REGION

W późniejszej twórczości pisarza można odnaleźć echa jego pobytu w Szulmierzu. Czytelna jest nowelka „Zapomnienie”. To w Szulmierzu autor był świadkiem błagania chłopki o łaskę u pana. Niewykluczone też, że to właśnie w Szulmierzu Żeromski słyszał opowieści o potyczkach powstańczych, które opisał w utworze „Rozdziobią nas kruki, wrony!...”. Towarzyskie pogawędki i atmosferę szulmierskiego dworu przeniósł natomiast do Nawłoci w powieści „Przedwiośnie”.

W 1890 r. Żeromski objął posadę w Nałęczowie, w którym poznał wielu interesujących ludzi. Wielkie znaczenie miała zwłaszcza znajomość z Oktawią z Radziwiłowiczów, która po dwóch latach została jego żoną. Dzięki staraniom Oktawii oraz jej utytułowanej rodziny otworzyła się przed pisarzem perspektywa osiedlenia się w Szwajcarii, w Raperswilu, gdzie znajdowało się założone przez emigrantów muzeum narodowe i biblioteka. Żeromski objął w niej posadę pomocnika bibliotekarza. Tam powstały m. in. „Syzyfowe prace”.

W 1896 r. pisarz opuścił Szwajcarię i próbował osiedlić się w Kielcach. Ostatecznie podjął pracę w Bibliotece Ordynacji Zamoyskich i przeniósł się z rodziną do Warszawy. We wrześniu 1899 r. urodził mu się syn, Adam.

W latach 1900-1910 pojawiły się najgłośniejsze i najwybitniejsze utwory Żeromskiego m. in. „Ludzie bezdomni” (1899), „Popioły”(1904), „Dzieje grzechu”(1908). Po sukcesie „Popiołów” pisarz mógł porzucić pracę zarobkową i całkowicie poświęcić się tworzeniu. W 1904 roku Żeromscy przenieśli się do Zakopanego.

Burzliwe czasy rewolucji pobudziły aktywność artysty, pisał wiele artykułów, nowel, wędrował między Zakopanem, Nałęczowem i Włochami, gdzie leczył się on i syn, Adam, który odziedziczył po ojcu chorobę płuc. Pisarz głęboko przeżył dramat zawiedzionych nadziei i rozwianych złudzeń, związanych z wydarzeniami rewolucji październikowej 1905 roku. W 1909 r. rodzina Żeromskich przeniosła się na trzy lata do Francji, by po powrocie (1912r) ostatecznie osiedlić się w Zakopanem. W 1913 założył nową rodzinę z malarką Anną Zawadzka. Owocem tego związku była córka Monika. Po wybuchu I wojny światowej zgłosił się do Legionów Polskich, jednak nigdy nie brał udziału w walkach. Wrócił do Zakopanego. Wspólnie z Janem Kasprowiczem i Medardem Kozłowskim stworzył Organizację

REGION

Narodową. Działal w pracach Naczelnego Komitetu Zakopiańskiego. Był prezydentem Rzeczypospolitej Zakopiańskiej.

W wolnej Polsce Żeromski zamieszkał w Warszawie, gdzie brał znaczący udział w życiu literackim. Był inicjatorem powstania projektu Akademii Literatury, Straży Piśmiennictwa Polskiego, a w 1925 został założycielem i pierwszym prezesem polskiego oddziału PEN Clubu. W latach dwudziestych osiedlił się w Konstancinie-Jeziornie pod Warszawą w willi Świt, a później mieszkał na Zamku Królewskim w Warszawie. W 1922 ukazała się powieść „Wiatr od morza”, za którą otrzymał państwową nagrodę literacką, a w 1924 powieść „Przedwiośnie”. Wydanie powieści spowodowało liczne dyskusje i ataki na samego autora. W takiej sytuacji zaskoczyła Żeromskiego śmierć.

Pisarz zmarł 20 XI w Warszawie u szczytu wielkości i bezprzykładnej kampanii przeciw niemu. Został pochowany na cmentarzu ewangelicko - reformowanym. Pożegnalne utwory poświęcili mu m.in. Władysław Broniewski, Mieczysław Jastrun, Jan Lechoń, Maria Pawlikowska - Jasnorzewska, Antoni Słonimski, Julian Tuwim, Leopold Staff.

Stefan Żeromski należał do tych autorów, których twórczość wywoływała szeroki oddźwięk społeczny. Był pisarzem pokolenia, któremu po przeszło stu latach niewoli dane było doczekać niepodległego państwa. Twórczość jego określał żarliwy patriotyzm, przejawiający się w trosce o pomyślność ojczystego kraju. Bohaterowie jego utworów stali się symbolami określonej postawy społecznej i moralnej, wzorcami osobowymi. Utwory Żeromskiego uczyły szacunku do historii, do przeszłości narodowej, rozwijały społeczną wrażliwość.

Bibliografia:

Bielasta Barbara. Szulmierz i okolice : rys historyczny. Regimin : Urząd Gminy, 2007

Hutnikiewicz Artur. Stefan Żeromski. Warszawa : „Wiedza Powszechna”, 1961

Kaczorowska Teresa (red.). Żeromski na salonach. Ciechanów : Związek Literatów Polskich. Oddział, 2007

Kądziela Jerzy. Młodość Stefana Żeromskiego. Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1979

Mirosława Ostrowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Kształcenie uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych

Wydawnictwa zwarte

1. Bartnikowska Urszula, Żyta Agnieszka : Żyjąc z niepełnosprawnością : przeszłość, teraźniejszość i przeszłość. – Toruń : Akapit, 2007
2. Chodkowska Maria, Kazanowski Zdzisław : Socjopedagogiczne konteksty postaw nauczycieli wobec edukacji integracyjnej. - Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej, 2007
3. Domagała – Zyśk Ewa, Karpińska – Szaj Katarzyna : Uczeń z wadą słuchu w szkole ogólnodostępnej : podstawy metodyki nauczania języków obcych. – Kraków : Impuls, 2011
4. Dziecko z wadą słuchu w szkole podstawowej/ wybór i oprac. Janina Wyczęsany.- Kraków : Sponsor, 1992
5. Flis Renata : Praca w klasie integracyjnej : materiały pomocnicze dla nauczycieli klas 1-3 szkoły podstawowej. – Kraków : Impuls, 2005
6. Gajdzica Zenon : Sytuacje trudne w opinii nauczycieli klas integracyjnych. – Kraków : Impuls ; Katowice : Uniwersytet Śląski, 2011
7. Grygier Urszula : Praca w klasie integracyjnej : materiały pomocnicze dla nauczycieli klas 4-6 i gimnazjum. – Kraków : Impuls, 2004
8. Integracja społeczna : praktyczne próby wdrażania / pod red. Danuty Al-Khyamisy. – Warszawa : Żak, 2002
9. Iwanowska Alicja, Januszek Cecylia, Kwiatkowska – Łozińska Mariola : Program psychoedukacyjny dla dzieci 7-10-letnich doskonalący sprawność językową. – Kraków : Impuls, 2005
10. Kształcenie zintegrowane : problemy teorii i praktyki / pod red. Małgorzaty Żytko. – Warszawa : Wydaw. Akademickie Żak, 2002

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

11. Kształcenie zintegrowane dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych/ pod red. Janiny Wyczesany, Adama Mikruta. – Kraków : Wydaw. Naukowe Akademii Pedagogicznej, 2002
12. Lis-Kujawski Andrzej : Moje „ja” i szkoła integracyjna : zjawiska ukrytego programu w nauczaniu uczniów niepełnosprawnych. – Kraków : Impuls, 2008
13. Naprawa Renata, Tanajewska Alicja, Korzeniewska Ewa : Program zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej w szkole podstawowej masowej lub szkole podstawowej specjalnej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim : dla klas I – III. –Gdańsk : Harmonia, 2009
14. Popławska Joanna, Sierpińska Bożena : Zaczniemy razem : dzieci specjalnej troski w szkole podstawowej : poradnik dla nauczycieli szkół integracyjnych. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 2001
15. Problemy edukacji integracyjnej dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną / pod red. Zdzisławy Janiszewskiej- Nieścioruk. – Kraków : Impuls, 2007
16. Szczygieł Beata : Jak pracować z dzieckiem niepełnosprawnym : konstruowanie programu zajęć, organizowanie klasy integracyjnej, konspekty zajęć. – Kraków : Impuls, 2007
17. Tomkiewicz – Bętkowska Aleksandra, Krztoń Alicja : ABC pedagoga specjalnego : poradnik dla nauczycieli ze specjalnym przygotowaniem pedagogicznym pracujących z dziećmi niepełnosprawnymi, dla studentów kierunków pedagogicznych oraz dla osób zainteresowanych kształceniem integracyjnym. – Kraków : Impuls, 2008
18. Uczeń z niepełnosprawnością ruchową w szkole ogólnodostępnej : poradnik dla nauczycieli szkół ogólnodostępnych : praca zbiorowa/ pod red. Magdaleny Loska, Doroty Myślińskiej. – Warszawa : Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, 2005
19. Wybrane problemy edukacji dzieci w przedszkolu i szkole / pod red. Sabiny Guz, Jolanty Andrzejewskiej. – Lublin : Uniwersytet Marii Curie – Skłodowskiej, 2005

Artykuły z wydawnictw zwartych

1. Bieńkowska Izabela : Wybrane problemy językowe i komunikacyjne dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w klasach integracyjnych. S.81-89 // W :

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

- Uczeń niepełnosprawny i jego nauczyciel w przestrzeni szkoły / pod red. Zenona Gajdzicy, Jerzego Rottermunda, Anny Klinik. – Kraków : Impuls, 2008
2. Chodkowska Maria, Kazanowski Zdzisław : Idealizm w orientacji zawodowej nauczycieli a ich stosunek do edukacji integracyjnej. S. 107-117 // W : Wątki zaniedbane, zaniechane, nieobecne w procesie edukacji i wsparcia społecznego osób niepełnosprawnych / praca zbiorowa pod red. Zenona Gajdzicy i Anny Klinik. – Katowice : Wydaw. Uniwersytetu Śląskiego, 2004
 3. Cytowska Beata : Realizacja założeń integracji przedszkolnej a zaspokajanie potrzeb i dostrzeganie możliwości dzieci w wieku od 3 do 10 lat. S. 133-142 // W : Uczeń niepełnosprawny i jego nauczyciel w przestrzeni szkoły / pod red. Zenona Gajdzicy, Jerzego Rottermunda, Anny Klinik. – Kraków : Impuls, 2008
 4. Dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w sytuacjach szkolnych. S. 79-176 // W : Dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ekosystemie / pod red. Władysławy Pileckiej, Anny Ozgi, Pawła Kurtka. – Kielce : Wydaw. Akademii Świętokrzyskiej, 2005
 5. Gajdzica Anna, Gajdzica Zenon : Wiedza na temat niepełnosprawności i życia osób niepełnosprawnych w procesie kształcenia ogólnodostępnego. S. 329-335 // W : Dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w ekosystemie / pod red. Władysławy Pileckiej, Anny Ozgi, Pawła Kurtka. – Kielce : Wydaw. Akademii Świętokrzyskiej, 2005
 6. Gajdzica Zenon : Organizacja kształcenia integracyjnego w Polsce na tle wybranych rozwiązań europejskich. S. 113-123 // W : Uczeń niepełnosprawny i jego nauczyciel w przestrzeni szkoły / pod red. Zenona Gajdzicy, Jerzego Rottermunda, Anny Klinik. – Kraków : Impuls, 2008
 7. Hulek Aleksander : Integracyjny system kształcenia w wychowaniu. S. 429-506 // W : Pedagogika Rewalidacyjna / pod red. Aleksandra Hulka. – Warszawa : PWN, 1997
 8. Przestrzeń szkoły jako miejsce wszechstronnego rozwoju. S. 237-295 // W : Wątki zaniedbane, zaniechane, nieobecne w procesie edukacji i wsparcia społecznego osób niepełnosprawnych / praca zbiorowa pod red. Zenona Gajdzicy i Anny Klinik. – Katowice : Wydaw. Uniwersytetu Śląskiego, 2004

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Artykuły z czasopism

1. Aksamit – Staszkievicz Diana : Percepcja osób z niepełnosprawnością intelektualną przez nauczycieli i uczniów szkół ogólnodostępnych w Polsce i na Litwie// Szkoła Specjalna. – 2013, nr 1, s. 26-33.
2. Al – Khamisy Danuta : Szanse edukacji włączającej w szkołach ogólnodostępnych // Szkoła Specjalna. – 2009, nr 3, s. 173-183
3. Brzozowiec Barbara : W świetlicy integracyjnej // Świetlica w szkole. – 2009, nr 3, s. 28.
4. Dońska-Olszko Małgorzata : Włączenie – prawo a rzeczywistość// Meritum. – 2009, nr 2, s. 12-15
5. Firkowska- Mankiewicz Anna : Co nowego w edukacji włączającej // Edukacja . – 2010, nr 2, s. 16-23, bibliogr.
6. Głodkowska Joanna : Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – integracja edukacyjna procesem złożonym i trudnym // Szkoła Specjalna. – 2013, nr 1, s. 5-16, bibliogr.
7. Gulip Małgorzata : Rzeczywistość szkolna dziecka z głęboko uszkodzonym słuchem w integracji // Szkoła Specjalna. – 2010, nr 1, s. 47-51, bibliogr.
8. Kazanowski Zdzisław : Uwarunkowania integracji społecznej uczniów niewidomych w grupie rówieśniczej // Szkoła Specjalna. – 2010, nr 1, s. 20-33, bibliogr.
9. Klaro-Celej Lidia : Uczeń z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności intelektualnej w polskiej szkole // Dyrektor Szkoły. – 2012, nr 6, s. 53-56
10. Kosior Edyta : Szkoła wobec potrzeb dziecka z zespołem Aspergera – z perspektywy doświadczeń nauczyciela – terapeuty// Szkoła Specjalna. – 2009, nr 3, s. 204-217, bibliogr.
11. Mackiewicz- Adamska Lidia : Dylematy nauczycieli dotyczące udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole // Problemy Opiekuńczo Wychowawcze. – 2011, nr 6, s. 6-10
12. Nadolna Urszula : Jak wspierać ucznia słabo widzącego w szkole masowej // Życie Szkoły. – 2010, nr 1, s. 28-30

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

13. Nazarczuk Milena : Psychospołeczne funkcjonowanie młodzieży niewidzącej w szkołach ogólnodostępnych // Problemy Opiekuńczo Wychowawcze. – 2012, nr 2, s. 43-47
14. Nazarczuk Milena : Wskazania metodyczne do pracy z dzieckiem z uszkodzonym wzrokiem w warunkach szkoły ogólnodostępnej // Szkoła Specjalna. – 2013, nr 3, s. 214-224
15. Opatowska Alicja, Gałkowski Tadeusz : Świadomość emocji uczniów niepełnosprawnych w klasach integracyjnych // Szkoła Specjalna. – 2010, nr 5, s. 334-345
16. Ożóg – Radew Maria : Dzieci niepełnosprawne w klasie integracyjnej // Meritum. – 2012, nr 3, wkł. Oświata Mazowiecka, s. 11-15
17. Paszkiewicz Aneta : Integracja wielowymiarowa uczniów z niepełnosprawnością // Problemy Opiekuńczo Wychowawcze, 2013, nr 3, s. 27-34
18. Szadkowska Joanna : Niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym – doświadczenia praktyczne w szkole ogólnodostępnej // Meritum. – 2012, nr 3, wkł. Oświata Mazowiecka, s. 18-21
19. Zacharuk Tamara : Edukacja włączająca szansą dla wszystkich uczniów // Meritum. – 2011, nr 1, s. 2-7, bibliogr.
20. Zacharuk Tamara, Bocian Beata : Edukacja włączająca – nowa perspektywa pedagogiczna : uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych // Meritum. – 2011, nr 1, wkł. Oświata Mazowiecka, s. 5-7
21. Zawidniak Nina : Dziecko z autyzmem w grupie integracyjnej // Życie Szkoły. –2010, nr 10, 30-36

Mirosława Ostrowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Unia Europejska

Wydawnictwa zwarte

1. Administracja publiczna i gospodarka 5 lat po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej / red. Marcin Szewczak, Krzysztof Grabczuk. – Lublin : Wydaw. KUL, 2010
2. Administracja publiczna w procesie dostosowywania państwa do Unii Europejskiej / pod red. Tadeusza Mołdawy, Konstantego Adama Wojtaszczyka, Marcina Małeckiego. – Warszawa : Politeja : Aspra-Jr, 2003
3. Andrychowska- Biegacz Jadwiga, Biegacz Dariusz : Hymny, flagi, godła : Unia Europejska, członkowie i kandydaci. - Rzeszów : Fosze, 2004
4. Barcz Jan, Górski Maciej, Wyrozumski Anna : Instytucje i prawo Unii Europejskiej : podręcznik dla kierunków zarządzania i administracji. – Warszawa : Wydaw. Prawnicze LexisNexis, 2008
5. Barcz Jan, Kawecka –Wyrzykowska Elżbieta, Krystyna Michałowska -Gorywoda : Integracja europejska w świetle traktatu z Lizbony : aspekty ekonomiczne. – Warszawa : Polskie Wydaw. ekonomiczne, 2012
6. Bąk Stanisław Andrzej : Działania Unii Europejskiej na rzecz kultury i turystyki. – Warszawa : Centrum Doradztwa i Informacji Difin, 2007
7. Blair Alasdair : Nowy przewodnik po Unii Europejskiej. – Warszawa : Książka i Wiedza, 2002
8. Brzeziński Bogumił, Głuchowski Jan, Kosikowski Cezary : Harmonizacja prawa podatkowego Unii Europejskiej i Polski. _ Warszawa : Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 1998
9. Brzeziński Włodzimierz, Górczyński Adam : Encyklopedia Unii Europejskiej. – Warszawa : XXL Grupa Medialna ; Gdynia : Wydaw. Lingwa, 2003
10. Czub Jarosław Filip : Lobbying grup biznesu w Unii Europejskiej. – Warszawa : Poltext, 2012

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

11. 4 [cztery] lata członkostwa Polski w UE : bilans kosztów i korzyści społeczno – gospodarczych. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2008
12. Doliwa – Klepacki Zbigniew M. Integracja europejska (łącznie z uczestnictwem Polski w UE : konstytucje dla Europy). – Białystok : Temida 2 ; Ostrowiec Świętokrzyski : Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości, 2005
13. Domagała Arkadiusz : Integracja Polski z Unią Europejską. – Warszawa : Wydaw. Akademickie i Profesjonalne, 2008
14. Dyrektorzy szkół w Unii Europejskiej / przekład Karolina Romanek. – Warszawa : Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, 1999
15. Dziewulak Dobromir : Polityka oświatowa Wspólnoty Europejskiej. – Warszawa : Żak, 1995
16. Dziewulak Dobromir : Systemy szkolne Unii Europejskiej. – Warszawa : Żak, 1997
17. Edukacja w Polsce wobec wyzwań konkurencyjności Unii Europejskiej / red. nauk. Wiesław Bokajło i Aldona Wiktorska – Świącka. – Wrocław : Oficyna Wydawnicza. Atut- Wrocławskie Wydaw. Oświatowe, 2008
18. Edukacja w procesie integracji europejskiej / pod red. Hanny Konopki. – Białystok : Instytut Historii Uniwersytetu w Białymstoku : Dom Wydawniczy Benkowski, 2003
19. Edukacja wobec integracji europejskiej / red. nauk. Jerzy Kojkoł. – Gdynia : Akademia Marynarki Wojennej, 2004
20. Eurokonstytucja czyli Traktat reformujący Unię Europejską. – Warszawa : [s.n.], 2007
21. Europeistyka : podręcznik akademicki. T. 1 / red. nauk. Konstanty Adam Wojtaszczyk, Wojciech Jakubowski. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2012
22. Europeistyka : podręcznik akademicki. T. 2 / red. nauk. Konstanty Adam Wojtaszczyk, Wojciech Jakubowski. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2012
23. Galster Jan, Witkowski Zbigniew : Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej : z uwzględnieniem Traktatu Amsterdamskiego i Traktatu Nicei. – Toruń : Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa Dom Organizatora, 2002
24. Geografia ekonomiczna Unii Europejskiej / red. nauk. Irena Fierla. – Warszawa : Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, 2007
25. Geografia Unii Europejskiej/ red. nauk. Jerzy Makowski. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2008

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

26. Grewiński Mirosław : Europejski Fundusz Społeczny jako instrument integracji społecznej Unii Europejskiej. – Warszawa : WSP TWP Wydaw., 2001
27. Gruszczak Artur : Unia Europejska wobec przestępczości : współpraca w ramach III filara. – Kraków : Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2002
28. Hix Simon : System polityczny Unii Europejskiej. - Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2010
29. Integracja europejska / red. nauk. Konstanty Adam Wojtaszczyk. – Warszawa : Wydaw. : Poltext, 2011
30. Jasiński Filip : Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej. – Warszawa : Dom Wydawniczy ABC, 2003
31. Jasper Claudia, Metzler Susanne, WeilerWeinrich : ABC Unii Europejskiej : euro leksykon : instytucje, prawo, gospodarka, finanse, polityka . – Warszawa : Kodeks, 2004
32. Jesień Leszek : Prezydencja Unii Europejskiej. – Warszawa : Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2011
33. Kaczmark Julian : Rada Europy. – Wrocław : Alta 2, 2002 Rada Europy
34. Kaczmarek Tomasz, Parysek Jerzy : Nasza Europa : podręcznik edukacji europejskiej. – Poznań : Oficyna Edukacyjna Wydawnictwa eMPi2, 2002
35. Kenig – Witkowska Maria Magdalena : Prawo środowiska Unii Europejskiej : zagadnienia systemowe. – Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2011
36. Kienzler Iwona : Leksykon Unii Europejskiej. – Warszawa : Świat Książki, 2003
37. Kołodziejczyk – Konarska Katarzyna : Unia Europejska w zarysie. –Warszawa : Trio, 2003
38. Królak Zygmunt : Polska europeizuje Unię. – Warszawa : Efekt, 2004
39. Krzyżanowski Julian Tadeusz : Wspólna polityka rolna Unii Europejskiej. – Warszawa : Wydaw. SGGW, 2009
40. Kurczewska Urszula : Lobbing i grupy interesu w Unii Europejskiej. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2011
41. Leonard Dick : Przewodnik po Unii Europejskiej. – Warszawa : Studio Emka, 2003
42. Ładysz Jerzy : Polityka strukturalna Polski i Unii Europejskiej. – Warszawa : Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 2008

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

43. Marcinkowska Paula : Europejska polityka sąsiedztwa : Unia Europejska i jej sąsiedzi – wzajemne relacje i wyzwania. – Warszawa : Wydaw. Uniwersytetu Warszawskiego, 2011
44. McCormick John : Zrozumieć Unię Europejską. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2010
45. Mechanizmy funkcjonowania administracji europejskiej : Polska w Unii Europejskiej / red. nauk. Justyna Miecznikowska. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza Aspra-Jr, 2010
46. Oręziak Leokadia : Finanse Unii Europejskiej. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2005
47. Parzymies Stanisław : Unia Europejska od Maastricht do Lizbony. – Warszawa : Wydaw. Akademickie Dialog, 2012
48. Pietraś Ziemowit Jacek : Prawo wspólnotowe i integracja europejska. – Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie- Skłodowskiej, 2005
49. Pinder Jonh, Usherwod Simon : Unia Europejska. – Warszawa : Państwowe Wydaw. Ekonomiczne, 2009
50. Polska w strukturach Unii Europejskiej : doświadczenia, oczekiwania, wyzwania / pod red. Marii Marczewskiej – Rytko. – Warszawa. – Lublin : Wydaw. Marii Curie-Skłodowskiej, 2010
51. Polska w Unii Europejskiej. T. 2. - Warszawa : Instytut Koniunktur i Cen Handlu Zagranicznego, 2004
52. Pomoc finansowa Unii Europejskiej dla Polski : doświadczenia i perspektywy / red. nauk. Anatoliusz Kopczuk, Marek Proniewski. – Białystok : Wydaw. Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania, 2006
53. Popiuk – Rysińska Irena : Unia Europejska : geneza, kształt, i konsekwencje integracji. – Warszawa : Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1998
54. Prawo i polityka rolna Unii Europejskiej / pod red. Aliny Jurcewicz. – Warszawa : Instytut Wydawniczy EuroPrawo, 2010
55. Prawo europejskie : zarys wykładu / pod red. Ryszarda Skubisza, EwySkrzydło-Tefelskiej. – Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2003
56. Prawo instytucjonalne Unii Europejskiej / red. Maria Magdalena Kenig-Witkowska. – Warszawa : Wydaw. C.H.Beck, 2011

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

57. Prawo Unii Europejskiej : teksty jednolite wraz z wprowadzeniem dr Ewy Skibińskiej oraz indeksem rzeczowym. – Warszawa : Wydaw. C.H. Beck, 2010
58. Prawo Unii Europejskiej wraz z indeksem rzeczowym. – Warszawa : C. H. Beck, 2011
59. Prawo ustrojowe Unii Europejskiej / red. Michał Pyka, Bartłomiej Wojtyniak. – Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2010
60. Siek Elżbieta : Międzynarodowe przepływy siły roboczej w procesie integracji Polski z krajami Unii Europejskiej. – Toruń : Wydaw. Adama Marszałka, 2009
61. Reforma wspólnej polityki rolnej w kontekście potrzeb i interesów polskiego rolnictwa . - Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej. Departament Polityki Integracyjnej, 2008
62. Słomczyńska Irma : Europejska polityka bezpieczeństwa i obrony. – Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2007
63. Stasiak – Jazukiewicz, Jas- Koziarkiewicz Marta : Polityka medialna Unii Europejskiej. – Warszawa : Poltext, 2011
64. Sterner Jurg : Demokracje europejskie. – Rzeszów : Wydaw. Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1993
65. Tkaczyński Jan Wiktor : Prawo i polityka ochrony środowiska naturalnego Unii Europejskiej : analiza porównawcza Polski i Niemiec ze spisem unijnych aktów prawnych. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2009
66. Traktat z Lizbony : główne reformy ustrojowe Unii Europejskiej / red. nac. Jan Barcz. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2008
67. Unia Europejska . T. 1 / red. nauk. i koordynacja Elżbieta Kawecka – Warzykowska i Ewa Synowiec. – Warszawa : Instytut Koniunktur i Cen Handlu Zagranicznego, 2004
68. Unia Europejska : organizacja i funkcjonowanie / red. nauk. Michelle Cini. – Warszawa : Polskie Wydaw. ekonomiczne, 2007
69. Wawrzyk Piotr : Polityka Unii Europejskiej w obszarze spraw wewnętrznych i wymiaru sprawiedliwości. – Warszawa : Wydaw. Akademickie i Profesjonalne. 2007
70. Unia Europejska : podręcznik akademicki / Lucjan Ciamaga i in. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2000
71. Weidenfeld Werner, Wessels Wolfgang : Europa od A do Z : podręcznik integracji europejskiej. – Gliwice : Wokół Nas, 2002

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

72. Wierzchowska Anna : System instytucjonalny Unii Europejskiej. – Warszawa : Wydaw. Akademickie i Profesjonalne, 2008
73. Witkowska Maria : Zasady funkcjonowania Unii Europejskiej. – Warszawa : Wydaw. Akademickie i Profesjonalne, 2008
74. Wojnicki Jacek : Droga Europy Środkowej do Unii Europejskiej (Czechy, Słowacja, Słowenia, Węgry). – Warszawa : Wydaw. Sejmowe, 2007
75. Wysokińska Zofia, Witkowska Janina : Integracja europejska : europeizacja polityków ekonomiczno-społecznej w Unii Europejskiej i umiędzynarodowienie rynków nowych Krajów Członkowskich Europy Środkowej i Wschodniej. – Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN, 2010
76. Wysokińska Zofia, Witkowska Janina : Integracja europejska : rozwój rynków. – Warszawa ; Łódź : Wydaw. Naukowe PWN, 2002
77. Zacker Christian, Wernicke Stephen : Prawo europejskie w pytaniach i odpowiedziach. – Warszawa : Prawo i Praktyka Gospodarcza, 2001
78. Zajączkowski Jakub : Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych : wymiar polityczny. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza Aspra-Jr, Fundacja Stosunków Międzynarodowych, 2006
79. Zięba Ryszard : Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa Unii Europejskiej. – Warszawa : Wydaw. Akademickie i Profesjonalne, 2008
80. Zombirt Jolanta : Mechanizmy rynku wewnętrznego Unii Europejskiej. – Warszawa : Centrum Doradztwa i Informacji Difin, 2009

Wydawnictwa ciągłe

1. Cenda Klaudia : Unia Europejska wobec nowych wyzwań edukacyjnych // Nowa Szkoła. - @007, nr 7, s. 58-59
2. Dziurzyńska Teresa : Unia Europejska – wspólnota ojczyzn // Wychowanie w Przedszkolu. – 2005, nr 1, s. 16-19
3. Kasperowicz Hanna : Możliwości korzystania ze środków Unii Europejskiej // Meritum. – 2012, nr 3, dod „Oświata Mazowiecka” nr 3, s. 22-23
4. Sielatycki Mirosław : 10 lat polskiej oświaty w UE // Dyrektor Szkoły,- 2014, nr 4, s. 18-21
5. Stażyński Wojciech : Dlaczego TAK dla Unii // Edukacja i Dialog. – 2003, nr 5, s. 2-3

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Dokumenty elektroniczne

1. Europa na wynos [film] : telewizyjne programy dla gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych i wyższych / scen. i real. Dominika Affek, Marcin Sępiak. – Warszawa : MENiS, 2004
2. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 1. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004
3. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 2. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004
4. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 3. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004
5. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 4. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004
6. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 5. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004
7. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 6. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004
8. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 7. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004
9. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 8. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004
10. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 9. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004
11. Niezbędnik europejski : Vademecum – polskie źródła informacji o UE. Cz. 10. – Warszawa : Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2004

POZNAJMY SIĘ

Katarzyna Stawicka
Społeczne Towarzystwo Oświatowew Ciechanowie

Jestem

dyrektorem niepublicznych placówek oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowej i gimnazjum) w Ciechanowie prowadzonych przez Społeczne Towarzystwo Oświatowe. Poza tym uczę języka polskiego w szkole podstawowej, jestem nauczycielem dyplomowanym z 20 letnim stażem pracy.

W mojej pracy najbardziej lubię

działanie, kontakty z dziećmi i młodzieżą oraz poczucie, że dzięki mnie coś się zmienia. Uwielbiam pracować metodą projektu, bo ta praca angażuje wszystkich: uczniów, rodziców i nauczycieli. Uczy samodzielności i otwiera umysły. Często inicjuję w szkole różne projekty, stale zachęcam nauczycieli do samodoskonalenia i współpracy. Cieszę mnie sukcesy moich uczniów. Staram się „robić” fajną szkołę i wydaje mi się, że całkiem nieźle mi to wychodzi.

W mojej pracy najbardziej nie lubię

niesamodzielności i bezradności. Uważam, że każdy ma możliwości, by wykonać swoje zadanie, jeśli tylko odpowiednio je zaplanuje i zorganizuje. Najbardziej irytują mnie odpowiedzi typu: „nie wiem” i „nie umiem” zanim jeszcze uczeń czy nauczyciel podjął próbę wykonania zadania. W każdym jest siła i moc, tylko trzeba ją z siebie wydobyć.

Moje dalsze plany zawodowe

to samodoskonalenie. Ciągłe się uczyć języków obcych, angażuję się w różne (pozaszkolne) działania, np. w wolontariat i działalność społeczną. Chciałabym, żeby szkoła się rozwijała, żeby udało nam się zdobyć środki finansowe na budowę boiska.

POZNAJMY SIĘ

Po pracy najchętniej

czytam, jeżdżę na rowerze, pracuję w ogródku. Uwielbiam wypoczynek na łonie natury, ale także kontakt ze sztuką. Uwielbiam galerie malarstwa i muzea. Udało mi się zwiedzić te najważniejsze w Europie, ale ciągle jeszcze nie byłam w Ermitażu i Galerii Trietjakowskiej. Moskwa i Petersburg to miejsca do odkrycia w Europie.

Ulubiona literatura to

w ostatnim czasie powieści kryminalne ze Skandynawii i Rosji. Za mną wszystkie powieści Henninga Mankella – szwedzkiego mistrza kryminału. Teraz czytam Norwega Jo Nesbo. Lubię powieści rosyjskiej pisarki Aleksandry Marininy, uwielbiam Borysa Akunina, który swoje książki wzoruje na powieściach „złotego okresu” rosyjskiej literatury, za którą także przepadam. Bardzo lubię poezję i teatr.

Gdybym nie była dyrektorem szkoły, to

chciałabym być dziennikarką, podróżniczką, fotografikiem, kierowcą, przewodnikiem turystycznym. Lubię pracę aktywną, dającą swobodę kreacji i upust fantazji.

Bożena Lewandowska
Biblioteka Pedagogiczna w Ciechanowie

Biblioteka szkolna dzisiaj/ Bogumiła Staniów.

Warszawa : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 2012.

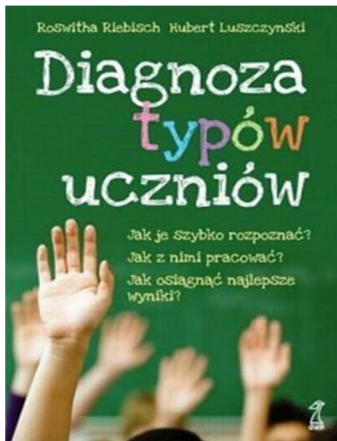
W ramach serii „Nauka, Dydaktyka, Praktyka” w 2012 r. ukazała się książka „Biblioteka szkolna dzisiaj” Bogumiły Staniów wydana przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

Jest to kompleksowe opracowanie z zakresu bibliotekoznawstwa, szczególnie ważne dla środowiska nauczycieli bibliotekarzy. Autorka proponuje nowe spojrzenie na biblioteki szkolne jako na mini-warsztaty naukowe szkół, miejsca budzenia się zainteresowań czytelniczych, wykształcania nawyków informacyjnych, umiejętności komunikacyjnych. Przedstawia sytuacje bibliotek szkolnych w krajach UE, tendencje ich rozwoju. Prezentuje organizacje narodowe i międzynarodowe działające na rzecz bibliotekarstwa szkolnego, wymiany doświadczeń, informacji, współpracy bibliotekarskiej. Porusza kwestie związane z podstawami prawnymi, standaryzacją. Omawia procesy biblioteczne, zagadnienia związane z nimi w dzisiejszych zautomatyzowanych bibliotekach.

Osobny rozdział poświęcony został sprawom związanym z profesją nauczyciela bibliotekarza. Autorka omawia pragmatykę zawodu nauczyciela bibliotekarza, zajmującego ważne miejsce w nowoczesnej bibliotece, jego prawa, obowiązki, wymagane kwalifikacje zawodowe. Przybliży procedurę awansu zawodowego, zagadnienia kształcenia i doskonalenia zawodowego.

„Bibliotekarstwo szkolne dzisiaj” jest książką szeroko omawiająca zagadnienia organizacji biblioteki jako szkolnego centrum informacji, warsztat informacyjny biblioteki, różnorodne formy działalności kulturalnej, pracę z czytelnikiem oraz tak ważną dla bibliotekarzy współpracę ze środowiskiem. Sporo miejsca poświęca wynikom badań czytelnictwa w szkole, promocji i public relations przez co może być cennym źródłem wiedzy i pomysłów w pracy nauczycieli bibliotekarzy.

WARTO PRZECZYTAĆ

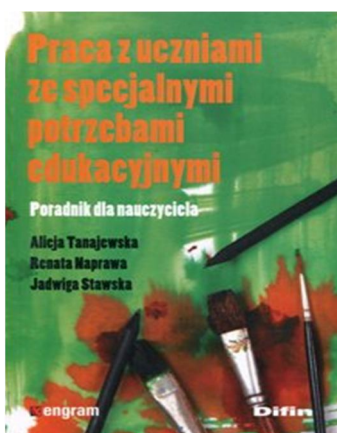
Diagnoza typów uczniów / Roswitha Riebisch, Hubert Luszczyński. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2014

Praktyczne rady jak poprawnie zdiagnozować ucznia: jego styl uczenia się, sposób rozumienia i postrzegania świata, jak udoskonalić i usprawnić codzienną pracę z dużymi i zróżnicowanymi klasami, jak dobrać odpowiedni styl prowadzenia zajęć do typów uczniów i poprawić osiągnięte wyniki.

Dziecko sześciolatnie w szkole: dobry start/ Alicja Tanajewska, Renata Naprawa, Lidia Czarnecka. Wydawnictwo Harmonia, 2014.

Książka pomocna we wspomaganie dobrego startu dziecka sześciolatniego w szkole, przedstawiająca charakterystykę rozwoju dziecka sześciolatniego, może służyć wsparciem nauczycieli w sposobach i formach planowania oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi : poradnik dla nauczyciela / Alicja Tanajewska, Renata Naprawa, Jadwiga Stawska. Wydawnictwo Difin, 2014.

Wskazówki dla nauczycieli pomocne w pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Propozycje metod pracy nauczycieli z uczniami z dysleksją rozwojową, trudnościami w czytaniu i pisaniu, dyskalkulią, zaburzeniami mowy oraz z dziećmi słabowidzącymi i słabosłyszącymi.

NASI DARCYŃCY

WSPIERAJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ

Bibliotekarzy zachęcamy do przyłączenia się do akcji a czytelników i sympatyków naszej biblioteki informujemy, że **każdy może wspomóc bibliotekę i przez to mieć wpływ na atrakcyjność księgozbioru**. Wszystkim robiącym zakupy książek w księgarniach internetowych polecamy księgarnię Gandalf, która w rankingu sklepów internetowych tygodnika "Wprost" i portalu Money.pl jest wśród liderów nieprzerwanie od kilku lat.

Nasz kod to: **jasny**

WEJDŹ NA **WWW.GANDALF.COM.PL**,
ZRÓB ZAKUPY, PODAJ W ODPOWIEDNIM POLU TEN KOD

jasny

ZAPEŁNIJ REGAŁY NOWYMI KSIĄŻKAMI, PRZEKAZUJĄC
SWOJE PUNKTY BIBLIOTECE.
KAŻDE ZREALIZOWANE ZAMÓWIENIE TO PUNKTY DLA
TWOJEJ BIBLIOTEKI, KTÓRE WYMIENI NA KSIĄŻKI.

NIE ZWLEKAJ. WEJDŹ NA **WWW.GANDALF.COM.PL**.
WESPRZYJ SWOJĄ BIBLIOTEKĘ JUŻ DZIŚ.
KAŻDA ZŁOTÓWKA MA ZNACZENIE!

KSIĘGARNIA INTERNETOWA GANDALF TO SZEROKI WYBÓR PODRĘCZNIKÓW,
POMOCY NAUKOWYCH, SŁOWNIKÓW, BELETRYSTYKI, KSIĄŻEK AUDIO ORAZ
MULTIMEDIÓW. KAŻDY ZNAJDZIE COŚ DLA SIEBIE.
ODWIEDŹ NASZĄ STRONĘ I PRZEKONAJ SIĘ SAM.

NOTY O AUTORACH

Monika Biedrzycka-Gładka – absolwentka Wydziału Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych w Warszawie oraz Wydziału Psychologii Społecznej SWPS w Warszawie. Pracuje jako koordynator ds. instruktażu dla bibliotekarzy w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie a także psycholog w Społecznej Szkole Podstawowej STO w Ciechanowie. Lubi ambitną prozę i pamiętniki.

Grażyna Brzezińska – absolwentka Wydziału Bibliotekoznawstwa Informacji Naukowej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, studiów podyplomowych z zakresu zarządzania oświatą i marketingu oraz studiów podyplomowych z zakresu bibliotek naukowych. Dyrektor Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie.

Barbara Ciarczińska – nauczyciel edukacji początkowej. Obecnie pracuje jako nauczyciel-bibliotekarz w Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Głinojecku. Absolwentka studiów podyplomowych na kierunku "Bibliotekoznawstwo z informacją naukową" w Płocku.

Agnieszka Duczman – nauczyciel dyplomowany, magister pielęgniarstwa. Absolwentka Liceum Medycznego w Ciechanowie oraz Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach . Posiada również dyplom specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego. Od września 2006 r. pracuje w Zespół Medycznych Szkół Policealnych w Ciechanowie jako nauczyciel zawodu na kierunku opiekun medyczny, asystent osoby niepełnosprawnej, technik masażysta. Prowadzi szkolenia i pokazy z zakresu pierwszej pomocy, dla różnych grup zawodowych.

Milena Anna Grudzińska – psycholog, pedagog, absolwentka Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie. Doradca zawodowy w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Warszawie, filia w Ciechanowie. Zajmuje się doradztwem zawodowym, poradnictwem indywidualnym i grupowym oraz prowadzeniem szkoleń i warsztatów z zakresu psychologii dla różnych grup zawodowych.

Agnieszka Kołodziejka – pracownik Wydziału Informacyjno – Bibliograficznego Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie od 2006 roku. Absolwentka Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

NOTY O AUTORACH

Małgorzata Komor – absolwentka kierunku Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Pracownik Działu Udostępniania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie.

Michał Kowalski – psycholog Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie. Absolwent Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego na kierunku psychologia. Posiada certyfikat szkoleniowego stażu terapeutycznego I stopnia Akademickiego Centrum Psychoterapii i Rozwoju przy SWPS. Zajmuje się poradnictwem rodzinnym, diagnozą, terapią indywidualną, prowadzi zajęcia podnoszące kompetencje wychowawcze oraz grupę wsparcia.

Bożena Lewandowska – nauczyciel bibliotekarz, pracownik Wydziału Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej Ciechanowie. Autorka i prowadząca kursy na platformie zdalnego nauczania Moodle.

Mirosława Lewandowska-Wolosz – pracownik Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ciechanowie, Oddział Zbiorów Naukowych i Regionalnych.

Jolanta Nagiel – nauczyciel-bibliotekarz, pracownik Wydziału Udostępniania Zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Moderator Dyskusyjnego Klubu Książki w BP w Ciechanowie.

Mirosława Ostrowska – pracownik Wydziału Informacyjno-Bibliograficznego w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie, bibliotekarz systemowy.

Bogumiła Pawłowska – absolwentka kierunku filologia polska na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, Studiów Podyplomowych Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Pracuje w Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie Filii w Mławie. Interesuje się historią sztuki i sportem. Uwielbia czytać polskie powieści obyczajowe i oglądać programy kulinarne.

Marzena Rybicka – nauczyciel dyplomowany w I LO im. Z. Krasińskiego w Ciechanowie. Absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie, na kierunku Tyflopädagogika oraz studiów podyplomowych – Bibliotekoznawstwo i Informacja Naukowa w Wyższej Szkole Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Pracowała m.in. w Szkole Podstawowej nr 6, w Wojewódzkiej Poradni

NOTY O AUTORACH

Wychowawczo – Zawodowej i Bibliotece Pedagogicznej w Ciechanowie. Angażuje się w projekty branżowe, prowadząc m.in. z sukcesem „Dyskusyjny Klub Książki”.

Anna Wesółwska – nauczyciel bibliotekarz Biblioteki Pedagogicznej w Ciechanowie Filia w Mławie. Absolwentka pedagogiki społecznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a także Studiów Podyplomowych Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej oraz Podyplomowych Studiów Kształcenia Pedagogicznego na UWM w Olsztynie. Miłośniczka książek, zainteresowania: psychologia i resocjalizacja.